

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ-ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΧΡΟΝΙΚΟ (ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 2026)

Θανάσης Γ. Ξηρός

Αναπληρωτής Καθηγητής
Συνταγματικού Δικαίου ΑΣΕΙ-ΣΣΕ

7 Ιανουαρίου

Μετά τη συνέντευξη της προέδρου του συλλόγου με την επωνυμία «Σύλλογος Ατόμων Πληγέντων Δυστυχήματος Τεμπών 28.02.2023» σε τηλεοπτικό σταθμό περιφερειακής εμβέλειας, στην οποία εκφράστηκε θετικά για τον Ν. Φαραντούρη, και τις δηλώσεις του τελευταίου, ο πρόεδρος του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας αποφασίζει τη διαγραφή του από την ευρωομάδα του κόμματος. Στην ανακοίνωση που ακολουθεί την απόφαση αναφέρεται ότι ο ευρωβουλευτής «οφείλει να παραδώσει την έδρα στο κόμμα, με το οποίο εκλέχθηκε, από τη στιγμή που δεν δεσμεύεται ξεκάθαρα ότι θα εκπροσωπεί τους ψηφοφόρους» του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

17 Ιανουαρίου

Ο Πρωθυπουργός σε συνέντευξή του σε πρωινή εκπομπή ιδιωτικού τηλεοπτικού σταθμού πανελληνίας εμβέλειας και απαντώντας σε σχετικές ερωτήσεις, μεταξύ άλλων, αναφέρει: «Ευελπιστούμε

το πρώτο 15ήμερο του Φεβρουαρίου να πραγματοποιηθεί η συνάντηση με τον Τ. Ερντογάν. Είναι μια συνάντηση σε πλαίσιο ανοιχτού διαλόγου με την Τουρκία που πάντα επιδίωκα. Ο καθένας έχει μια διαφορετική οπτική για το τι πρέπει να λύσουμε. Εμείς θέλουμε ένα ζήτημα, την οριοθέτηση ΑΟΖ. Για να συζητήσουμε γι' αυτό, η Τουρκία θα πρέπει να αποστεί από ανυπόστατες διεκδικήσεις. Διαμορφώνεται υπό προϋποθέσεις το πλαίσιο για μια ειλικρινή συζήτηση. Το να διαφωνούμε δεν σημαίνει ένα καθεστώς μόνιμης έντασης με την Τουρκία. Υπάρχουν άλλοι τομείς, όπως το μεταναστευτικό ή η διευκόλυνση για βίζα είναι τομείς συνεργασίας. Θα πάω στην Τουρκία για να συζητήσουμε τα μεγάλα και τα επιμέρους [...] Η χώρα μας είναι φάρος σταθερότητας σε μια ταραγμένη περιοχή. Οι Ένοπλες Δυνάμεις δεν έχουν σήμερα καμία σχέση με το πώς τις παραλάβαμε μετά από τη 10ετή κρίση [...] Η συζήτηση την προηγούμενη εβδομάδα ήταν πολύ ουσιαστική και πολλές φορές συζητούνται θέματα πίσω από κλειστές πόρτες που δεν απασχολούν τη δημόσια συζήτηση, π.χ. η

εκπαίδευση των αγροτών, το νερό. Τους είδα και την προηγούμενη εβδομάδα, όσοι μονοπωλούν τους τηλεοπτικούς δέκτες δεν εκφράζουν όλους τους αγρότες. Θα τους υποδεχθώ, θα τους ακούσω, αλλά γνωρίζουν ότι το πλαίσιο των παρεμβάσεων που μπορεί να κάνει η κυβέρνηση έχει ήδη ανακοινωθεί. Δεν μπορώ να δώσω άλλα χρήματα, δεν το επιτρέπει ο προϋπολογισμός, η κοινωνική δικαιοσύνη και τα όρια από την Ευρώπη [...] Καταλαβαίνω, γιατί κινητοποιήθηκαν, υπήρχε ζήτημα με τον ΟΠΕΚΕΠΕ, αλλά οι πληρωμές έγιναν και έγιναν με πιο σωστό τρόπο. Γι' αυτό και περίσσεψαν λεφτά. Το σύστημα πια μπορεί να εντοπίζει αυτούς που έπαιρναν λεφτά και δεν τα δικαιούνταν, κάτι περισσότερο από 160 εκατομμύρια [...] Φτιάξαμε την Εθνική Αρχή Καταναλωτή για να ελέγχει. Γίνεται πολύς λόγος για το μωσχάρι. Υπάρχει αύξηση, εμείς παράγουμε το 15% της κατανάλωσής μας. Διεθνώς αυξάνεται η τιμή του μωσχαριού. Τι να κάνουμε, να βάλουμε πλαφόν στο μωσχάρι; Πρέπει να καταλάβουμε πού μπορούμε να παρέμβουμε και πού δεν μπορούμε να παρέμβουμε [...] Ζήτημα ασφάλειας πτήσεων δεν υπάρχει, αλλά τα παλιά μηχανήματα δεν μας επιτρέπουν να έχουμε περισσότερα αεροπλάνα στον αέρα, οπότε έχουμε καθυστερήσεις. Πρέπει να αυξήσουμε τη χωρητικότητα του εναέριου χώρου. Αυτός ο εξοπλισμός θα ολοκληρωθεί εντός των επόμενων δύο ετών. Με τον έναν ή τον άλλο τρόπο και με διαδικασίες κατεπείγοντος ο εξοπλισμός θα εκσυγχρονιστεί [...] Είναι παράξενο και δεν ξέρω πόσο δημοσκοπικά δεοντολογικό είναι να μετριοούνται κόμματα που δεν έχουν ανακοινωθεί. Υπάρχει μια μεγάλη απόσταση από το να είσαι γονιός ενός θύματος μιας τραγωδίας μέχρι να είσαι αρχηγός κόμματος [...] Εκλογές θα γίνουν την άνοιξη του 2027. Στην πολιτική ένας χρόνος είναι ένας αιώνας, αν λάβει κανείς υπόψη του σε τι ευμετάβολο περιβάλλον είμαστε. Και πριν από τις εκλογές του '23 η Νέα Δημοκρατία

ήταν στο 32% και ο ΣΥΡΙΖΑ στο 25%. Εγώ πιστεύω στις αυτοδύναμες κυβερνήσεις, εξυπηρετούν καλύτερα την υλοποίηση μιας τολμηρής μεταρρυθμιστικής ατζέντας. Το δικό μου σύνθημα είναι "Πρόσω Ολοταχώς για τις μεταρρυθμίσεις, για να καλύψει η χώρα την απόσταση από την Ευρώπη". Ο κυρίαρχος Ελληνικός λαός θα καθορίσει, με βάση τους κανόνες του παιχνιδιού που έχουν καθοριστεί από τον εκλογικό νόμο –που δεν αλλάζει–, αν η επόμενη κυβέρνηση θα πρέπει να είναι αυτοδύναμη ή κυβέρνηση συνεργασίας. Κανείς δεν είναι ισόβιος, όλοι κρινόμαστε από τα αποτελέσματα. Σήμερα η πολιτική σταθερότητα είναι απαραίτητη για να έχουμε σταθερές αυξήσεις στους μισθούς, επενδύσεις στις Ένοπλες Δυνάμεις. Να διεκδικήσουμε μια τρίτη τετραετία, να κάνουμε ακόμα μια σημαντική Συνταγματική Αναθεώρηση, που θα ξεκινήσει σε λίγους μήνες και θα απαιτήσει ευρύτερες συναινέσεις. Να αλλάξουμε το άρθρο 86, αγωνίζομαι από το 2006 γι' αυτό, να αλλάξουμε το άρθρο 16. Να δούμε το ζήτημα της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων υπό το πρίσμα και της αξιολόγησης [...] Ο Μαδούρο ήταν ένας δικτάτορας. Βέβαια, η Ελλάδα παραμένει προσηλωμένη στην εφαρμογή του διεθνούς δικαίου. Το να κάνει συγκρίσεις κανείς της Βενεζουέλας με την Ουκρανία είναι παντελώς άσχετες [...] Η Γροιλανδία ανήκει στη Δανία και μόνο η Δανία μπορεί να αποφασίσει. Θα βρεθεί ένας τρόπος συνεννόησης με τις ΗΠΑ, χωρίς να φτάσουμε σε λύσεις που θα παραβιάζουν το διεθνές δίκαιο και θα οδηγούσαν την Ευρώπη σε μια καταστροφική σύγκρουση με τις ΗΠΑ».

20 Ιανουαρίου

Ο Πρωθυπουργός συναντάται με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον ενημερώνει για τις τρέχουσες πολιτικές εξελίξεις στη χώρα και διεθνώς. Στη συζήτησή τους κυριαρχούν οι αγροτικές κινητοποιήσεις.

21 Ιανουαρίου

Συζητείται στην Ολομέλεια της Βουλής και γίνεται, κατά πλειοψηφία, δεκτή η πρόταση του Πρωθυπουργού για τη σύσταση διακομματικής επιτροπής με αντικείμενο «τη μελέτη των προβλημάτων και την επεξεργασία προτάσεων για την ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα στη βάση των σύγχρονων προκλήσεων και των διεθνών εξελίξεων».

26 Ιανουαρίου

Στην εισαγωγική ομιλία του κατά τη συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ο Πρωθυπουργός ανακοινώνει την εκδήλωση νομοθετικής πρωτοβουλίας για την επέκταση της άσκησης με επιστολική ψήφο του δικαιώματος του εκλέγειν από τους εκτός της επικράτειας Έλληνες πολίτες στις γενικές βουλευτικές εκλογές και για τη σύσταση τριεδρικής βασικής εκλογικής περιφέρειας αποδήμων, με τον αριθμό των βουλευτών Επικρατείας να επανέρχεται στους δώδεκα (12). Δεσμεύεται, επίσης, ότι το εκλογικό κατώφλι για την εξασφάλιση κοινοβουλευτικής εκπροσώπησης θα παραμείνει αμετάβλητο στο ποσοστό του τρία τοις εκατό (3%) επί των εγκύρων ψηφοδελτίων.

27 Ιανουαρίου

Μετά τη φραστική επίθεση της προέδρου της Πλεύσης Ελευθερίας-Ζωή Κωνσταντοπούλου σε βάρος βουλευτή της συμπολίτευσης και του προέδρου της εξεταστικής επιτροπής που διερευνά «όλες τις πτυχές του ζητήματος της χρηματοδότησης των αγροτών από τον Οργανισμό Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕ-ΠΕ), μακριά από μικροκομματικές σκοπιμότητες και με σκοπό την αναζήτηση της αλήθειας και την εξυγίανση του συστήματος των επιδοτήσεων», ο εισηγητής της πλειοψηφίας προτείνει και

η επιτροπή αποδέχεται, με την αρνητική ψήφω των βουλευτών της αντιπολίτευσης, την παραπομπή της Ζ. Κωνσταντοπούλου στην ειδική μόνιμη επιτροπή δεοντολογίας για ανάρμοστη συμπεριφορά.

3 Φεβρουαρίου

Ο Πρωθυπουργός ανακοινώνει την εκκίνηση της πέμπτης αναθεώρησης του Συντάγματος του 1975. Στο τηλεοπτικό του μήνυμα αναφέρει: «Σήμερα ανοίγουμε τον διάλογο για τη Συνταγματική Αναθεώρηση, κάνοντας πράξη μία ακόμη θεσμική μας δέσμευση. Ως Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, θέλησα να έχω πρώτα τις απόψεις της κοινοβουλευτικής μας ομάδας. Έτσι, απευθύνομαι με επιστολή μου στα μέλη της, ώστε οι θέσεις τους να ενσωματωθούν στην τελική μας εισήγηση μέσα στον Μάρτιο. Πρόκειται, άλλωστε, για ένα ζήτημα το οποίο αφορά συνολικά τη δημόσια ζωή, αλλά, τελικά, και τον κάθε πολίτη ξεχωριστά. Είναι αλήθεια ότι επί 50 χρόνια το Σύνταγμα του 1975 εξασφάλισε ομαλότητα και πολιτική σταθερότητα. Είναι ένα κείμενο “ζωντανό”. Δεν παύει, ωστόσο, να ανήκει στον 20ό αιώνα. Συνεπώς, είναι καιρός να τολμήσουμε μεγάλες τομές, που θα ενισχύουν το κύρος των θεσμών και την εμπιστοσύνη των πολιτών, εισάγοντας ρυθμίσεις για την καλύτερη λειτουργία του πολιτεύματος απέναντι στις μεγάλες προκλήσεις της εποχής και συμβαδίζοντας με νέα δεδομένα, όπως η τεχνητή νοημοσύνη και η κλιματική κρίση. Είναι γνωστό ότι πιστεύω βαθιά στην αποφασιστικότερη συμμετοχή τακτικών δικαστών σε υποθέσεις τυχόν ποινικής ευθύνης Υπουργών, ενώ αυτοί ασκούν τα καθήκοντά τους. Την αλλαγή του άρθρου 86, άλλωστε, την υπερασπίζομαι εδώ και 20 χρόνια. Το ίδιο σαφές είναι και η προσήλωσή μου στη μάχη με το “βαθύ κράτος”. Γιατί μία δημόσια διοίκηση φιλική και αποτελεσματική πρέπει, πλέον, να έχει ως κινητήρια δύναμη τη διαρκή αξιολό-

γηση και να θέσει την έννοια της μονιμότητας σε μία εντελώς νέα βάση. Έχω στηρίξει, επίσης, την άρση του αναχρονιστικού μονοπωλίου στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με την ίδρυση και μη κρατικών πανεπιστημίων. Όπως και την προστασία του θεσμού του Προέδρου της Δημοκρατίας, με την καθιέρωση μίας και μόνον εξαετούς θητείας, ενώ έχω εισηγηθεί και τη μεγαλύτερη, πιο ουσιαστική, συμμετοχή των ίδιων των δικαστών στην επιλογή της ηγεσίας των ανώτατων δικαστηρίων, μία πρόσθετη θωράκιση της ανεξαρτησίας της Δικαιοσύνης. Επαναλαμβάνω ότι πρόθεσή μας είναι μία γενναία, μία τολμηρή Συνταγματική Αναθεώρηση, που θα απαντά στις ανάγκες των εξελίξεων. Γι' αυτό θα πρέπει, οπωσδήποτε, να προβλέπει και δικλίδες, οι οποίες θα εγγυώνται τη μόνιμη δημοσιονομική ισορροπία, τη συνεπή κυβερνητική δράση αλλά και την ορθότητα των κομματικών υποσχέσεων, ώστε η χώρα να μην διολισθησει ποτέ ξανά στα επικίνδυνα μονοπάτια του λαϊκισμού. Αυτά που κρύβουν τις ολέθριες συνέπειες που προκαλούν. Κάτι που, δυστυχώς, έχουμε πληρώσει ακριβά. Μοιράζομαι λοιπόν μαζί σας αυτές τις πρώτες σκέψεις, καλώντας κόμματα και πολίτες σε έναν εποικοδομητικό προβληματισμό. Με θετικές προτάσεις και αίσθηση της κοινής ευθύνης απέναντι στην πατρίδα και στο μέλλον. Ένα αίτημα της ίδιας της κοινωνίας, που αναζητά ευρύτερες συναινέσεις. Με επιχειρήματα ουσίας πέρα από κομματικές σκοπιμότητες και στόχο μία σύγχρονη ευρωπαϊκή δημοκρατία. Ένα δυναμικό βήμα προόδου που πρέπει αλλά και μπορούμε να κάνουμε όλοι μαζί. Εξάλλου, το ίδιο το Σύνταγμα μας επιβάλλει να αναζητήσουμε συναινέσεις, αν θέλουμε πραγματικά να πετύχουμε τις μεγάλες αλλαγές που χρειάζεται ο καταστατικός μας χάρτης. Εύχομαι η διαδικασία της Συνταγματικής Αναθεώρησης να αποτελέσει μια απάντηση στην τοξικότητα και τη στείρα κομματική περιχαράκωση που διακρίνει το πολιτικό μας σύστημα». Του

μηνύματος προηγείται η επιστολή του στα μέλη της κοινοβουλευτικής ομάδας της Νέας Δημοκρατίας, με την οποία τους ζητά «την αποστολή των σκέψεων και των παρατηρήσεών» τους.

Ο Πρωθυπουργός σε συνέντευξή του σε ιδιωτικό τηλεοπτικό σταθμό πανελληνίας εμβέλειας και απαντώντας σε σχετικές ερωτήσεις, μεταξύ άλλων, αναφέρει: «[...] Δεν έχω κάποια επίσημη ενημέρωση, αν επίκειται κάποιο ταξίδι του Προέδρου Trump στην πατρίδα μας. Αυτά είναι ζητήματα, τα οποία συζητούνται πάντα, αλλά δεν έχω να σας πω κάτι περισσότερο επ' αυτού. Αυτό το οποίο μπορώ να σας πω είναι ότι σε αυτό τον κόσμο, γεμάτο αβεβαιότητες, είναι απολύτως κατανοητό και η ελληνική κοινωνία να ανησυχεί για το πού πηγαίνουμε συνολικά ως χώρα, πού πηγαίνει η Ευρώπη, πώς διαμορφώνονται οι σχέσεις Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ηνωμένων Πολιτειών. Και ελπίζω να μας δοθεί η δυνατότητα να εξηγήσουμε με απλά λόγια, ποια είναι η στρατηγική της χώρας μας και πώς μπορούμε να εκμεταλλευτούμε τα ιδιαίτερα πλεονεκτήματά μας, ώστε να παραμείνουμε ένας πόλος σταθερότητας σε μία ταραγμένη περιοχή [...] Οι στρατηγικές σχέσεις Ελλάδος και Ηνωμένων Πολιτειών βρίσκονται στο καλύτερο σημείο που ήταν ποτέ. Και πρέπει κάποιος να αντιληφθεί ότι όταν μιλάμε για στρατηγικές σχέσεις της Ελλάδος με τις Ηνωμένες Πολιτείες, δεν αναφερόμαστε μόνο στις σχέσεις που έχουμε με τον Πρόεδρο Trump και το Γραφείο του, αναφερόμαστε και σε διαχρονικές και σταθερές σχέσεις που έχουμε με το Κογκρέσο και με τους υπόλοιπους πόλους εξουσίας στις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι σχέσεις μας με την Τουρκία είναι αυτοτελείς. Θα έχω την ευκαιρία να βρεθώ στην Άγκυρα τις επόμενες εβδομάδες και σε καμία περίπτωση δεν θεωρώ –και νομίζω ότι αυτή την άποψη συμμερίζεται και η Τουρκία– ότι χρειαζόμαστε κάποιον επιδιαιτητή ή κάποιον διαμεσολαβητή για να συζητήσουμε ζητήματα, τα

οποία αφορούν τις δύο χώρες [...] Γι' αυτό και εμείς δεν πρόκειται ποτέ να μπορούμε σε οποιαδήποτε τέτοια συζήτηση και νομίζω ότι αυτό είναι και κάτι το οποίο θα πρέπει η Τουρκία να το καταλάβει. Η Τουρκία πρέπει, επίσης, να αντιληφθεί ότι μία επίλυση της μεγάλης μας διαφοράς μαζί της θα είχε και άλλα παράπλευρα οφέλη ως προς τη δυνατότητα της Τουρκίας να προσεγγίσει περισσότερο την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη συμμετοχή της –γιατί όχι;– σε κάποια μελλοντικά προγράμματα, τα οποία θα χρηματοδοτούν την αμυντική της βιομηχανία με ευρωπαϊκούς πόρους. Αλλά εμείς ήμασταν απολύτως σαφείς, όσο υπάρχει το *casus belli*, η Τουρκία δεν μπορεί να εκμεταλλευτεί ευρωπαϊκή χρηματοδότηση. Και παρά την αμφισβήτηση κάποιων ότι αυτή η στάση μας είχε ουσιαστική αξία, απεδείχθη εκ του αποτελέσματος ότι μπορέσαμε να πετύχουμε αυτό τον στόχο μας. Αλλά ο στόχος μας δεν είναι να αποκλείουμε στο διηνεκές την Τουρκία από μια πιο ισχυρή συνεργασία με την Ευρώπη. Στόχος μας είναι να χρησιμοποιήσουμε αυτό το διαπραγματευτικό μας χαρτί για να πείσουμε την Τουρκία ότι αυτές οι διεκδικήσεις είναι παντελώς άστοχες, αχρείαστες. Και, εν πάση περιπτώσει, τριάντα και πλέον χρόνια πια μετά την απόφαση της Εθνοσυνέλευσης του 1995, όταν μιλάμε για καλές σχέσεις μεταξύ γειτόνων, τι νόημα μπορεί να έχει το *casus belli*; Έχουμε αρκετά προβλήματα στην περιοχή μας και στον κόσμο γενικότερα, ώστε να προσθέτουμε και άλλα [...] Κοιτάξτε, επειδή στην καλή νομοθέτηση έχουμε κάνει πολύ σημαντικά βήματα, τα οποία νομίζω ότι αναγνωρίζονται από όλους όσοι ασχολούνται με τα ζητήματα αυτά, δεν θεωρώ ότι υπάρχει εδώ ουσιαστικά ζήτημα νομοθέτησης, στον βαθμό που δεν ήρθε κάποια τροπολογία εκπρόθεσμη –εκπρόθεσμες τροπολογίες δεν έχουμε πια– και η διάταξη αυτή ήταν στις επιτροπές, ήρθε στην Ολομέλεια, κανείς δεν ασχολήθηκε τότε. Ασχολήθηκαν μόνο εκ των

υστέρων, όταν αντελήφθησαν ότι μια Υπουργός μας ωφελήθηκε από αυτή τη διάταξη. Από εκεί και πέρα, διαχωρίζω τη χρήση της διάταξης από τη διάταξη αυτή καθ' εαυτή. Και ξέρω πολύ καλά ότι όταν κατέχουμε ένα δημόσιο αξίωμα, μερικές φορές δεν πρέπει να στεκόμαστε μόνο στην ουσία, αλλά πρέπει να προσέχουμε και τις εντυπώσεις [...] Με αφορμή και την ανακοίνωση που έκανα σήμερα για τη Συνταγματική Αναθεώρηση, το 2030 είναι για εμένα ένα πολύ σημαντικό ορόσημο. Το 2030 θα κλείσουμε 200 χρόνια από τη σύσταση του νεοελληνικού κράτους. Γιορτάζουμε το 1821, την έναρξη του πολέμου της Ανεξαρτησίας, τον Φεβρουάριο του 1830 δημιουργήθηκε το νέο Ελληνικό κράτος. Και θα έλεγα ότι φιλοδοξία μου και μέσα από την Αναθεώρηση, αλλά όχι μόνο, είναι πια το 2030 να έχουμε κλείσει όλες τις εκκρεμότητές μας με το πελαταιακό κράτος, του οποίου η ληξιαρχική πράξη γέννησης γράφτηκε πριν από δύο αιώνες. Εδώ παλεύουμε με παθογένειες, οι οποίες δεν είναι τωρινές. Δεν πίστευα ποτέ και δεν πιστεύω ότι θα κερδίσουμε από την πρώτη στιγμή όλες αυτές τις μάχες. Έχουμε κερδίσει πολλές, όμως. Έχουμε δώσει δείγματα γραφής. Για να μην αποφύγω και δύσκολα ερωτήματα, ο ΟΠΕΚΕΠΕ ήταν μία χαμένη μάχη που δώσαμε, με ένα βαθύ και προβληματικό σύστημα, και αναγκαστήκαμε να κόψουμε τον γόρδιο δεσμό. Αλλά δεν έχω πια καμία αμφιβολία ότι το γεγονός ότι οι πληρωμές θα γίνονται από την ΑΑΔΕ δίνει πολύ μεγάλα και πολύ αυξημένα εκέγγυα διαφάνειας αλλά και δικαιοσύνης στον τρόπο με τον οποίο θα γίνονται αυτές οι πληρωμές. Άρα, οι μάχες είναι πολλές αυτές που δόθηκαν, αρκετές κερδήθηκαν, κάποιες χάθηκαν. Έχουμε να δώσουμε πολλές ακόμα. Και η Συνταγματική Αναθεώρηση είναι μία ευκαιρία τα κόμματα να τοποθετηθούν επί της ουσίας των προτάσεών μας. Θα συνδέσουμε τη μονιμότητα με την αξιολόγηση; Κρίσιμο ζήτημα. Θα βάλουμε στο

Σύνταγμα μία διάταξη και μία τέτοια διατύπωση που να διασφαλίζει τη δημοσιονομική σταθερότητα, ώστε να μην επιστρέψουμε ποτέ πια στην εποχή των ελλειμμάτων που οδήγησαν στη χρεοκοπία της χώρας; Αναφέρω λίγα μόνο παραδείγματα. Πώς θα αλλάξουμε το άρθρο 86, για το οποίο εγώ έχω αγωνιστεί από το 2006 να το αλλάξουμε, με έναν τέτοιο τρόπο, ώστε να μην κάνει η Βουλή τον δικαστή, αλλά να επιστρέψει το έργο της άσκησης της δίωξης εκεί όπου θα έπρεπε να είναι εξαρχής, δηλαδή στη Δικαιοσύνη [...] Θέλω να θυμίσω ότι αυτή η Βουλή είναι η προτείνουσα. Η επόμενη Βουλή θα διατυπώσει τελικά το άρθρο 103 του Συντάγματος, το οποίο σήμερα κατοχυρώνει τη μονιμότητα με έναν τέτοιο τρόπο που να απαντιέται αυτός ο εύλογος προβληματισμός. Αλλά σήμερα δεν υπάρχει η έννοια της αξιολόγησης στο Σύνταγμα, όπως δεν υπάρχει η έννοια της κλιματικής κρίσης, όπως δεν υπάρχει η έννοια της τεχνητής νοημοσύνης, όπως εξακολουθεί να υπάρχει η “σκληρή”, θα έλεγα, απαγόρευση για μη κρατικά πανεπιστήμια. Όλες αυτές είναι προβλέψεις, οι οποίες έρχονται από τον 20ό αιώνα. Έχει έρθει η ώρα, με θάρρος και με διάθεση συναίνεσης, να καθίσουμε να συζητήσουμε τα θέματα αυτά. Εγώ βλέπω σε αυτή τη συζήτηση μία ευκαιρία να φύγουμε από αυτό το πεδίο της σκληρής κομματικής περιχαράκωσης, όπου κανείς δεν συζητάει με κανέναν, όλοι θέλουν να κάνουν μόνοι τους, όλοι ξέρουν τι δεν θέλουν –μόνο εμείς ξέρουμε ως παράταξη τι θέλουμε να κάνουμε– να τοποθετηθούν όλοι επί της ουσίας των διατάξεων. Και επειδή έχω συμμετάσχει ως νέος βουλευτής στην επιτροπή του 2005-2006, θέλω να πιστεύω ότι τα κόμματα τουλάχιστον αυτή την επιτροπή, γιατί είναι μια κοινοβουλευτική διαδικασία αυτή, δεν είναι κυβερνητική, θα την αντιμετωπίσουν με τη δέουσα σοβαρότητα [...] Καταρχάς, η προθεσμία παραγραφής έχει αλλάξει από αυτή την κυβέρνηση. Άρα, ζήτημα παραγραφής

δεν υφίσταται πια. Ήταν δική μου άποψη και εμείς το κάναμε. Και νομίζω ότι καλό είναι όσοι μας ασκούν κριτική να το θυμούνται αυτό, ότι μία πρώτη αλλαγή του 86 έγινε από αυτή την κυβέρνηση. Ποιο είναι το βασικό πρόβλημα; Το βασικό πρόβλημα είναι η ίδια η λειτουργία της προανακριτικής επιτροπής. Δεν μπορεί να έχουμε την απαίτηση από τη Βουλή να κάνει τη δουλειά που θα έκανε ένας εισαγγελέας και ειδικά όταν σε αυτό μπαίνουν και κομματικές παράμετροι, αναπόφευκτες στο πολιτικό “παίγνιο”. Χωρίς να θέλω να μιλήσω με λεπτομέρεια για το ζήτημα αυτό, η άποψή μου είναι σαφής ότι η δίωξη δεν μπορεί να ασκείται από τη Βουλή, από μία προανακριτική επιτροπή, πρέπει να ασκείται από εισαγγελείς. Πρέπει να υπάρχουν δικλίδες ασφαλείας, μπορεί να υπάρχει ένας ρόλος για τη Βουλή, αλλά δεν μπορεί η Βουλή να κάνει προανάκριση και τελικά να είναι αυτή, η οποία τεκμηριώνει την άσκηση δίωξης [...] Ως προς την πρωτοβουλία του Προέδρου της Δημοκρατίας, θεωρώ ότι είναι απολύτως σωστή. Με είχε ενημερώσει προφανώς, δεν χρειάζεται την άδειά μου για μια τέτοια πρωτοβουλία, αλλά νομίζω ότι και μόνο η εικόνα της συνομιλίας με ανθρώπους, οι οποίοι ξέρουν τι σημαίνει να κάθεται στην καρέκλα του Πρωθυπουργού, έχει την αξία της. Εγώ δεν επεδίωξα ποτέ να μην έχω και προσωπικές και ενίοτε και διακριτικές, όπως θα έπρεπε να είναι, επαφές με προκατόχους μου. Νομίζω ότι αυτό είναι κάτι το οποίο πάντα, υπό προϋποθέσεις, μπορεί να είναι χρήσιμο. Εγώ δεν είμαι ποτέ αυτός ο οποίος από τη φύση μου θα πω πράγματα από τα οποία θα είναι πολύ δύσκολο κάποιος να επιστρέψει [...] Δεν θα αλλάξει ο εκλογικός νόμος. Θεωρώ πολύ πιο σημαντικό αυτή τη στιγμή να κατοχυρώσουμε αυτή τη θεσμική σταθερότητα, όπου οι κανόνες του παιχνιδιού δεν είναι υπό διαπραγμάτευση, από το να πειραματιζόμαστε με λύσεις, οι οποίες τελικά, θα έλεγα, με έναν τρόπο παραβιάζουν τη

λαϊκή εντολή. Εγώ είμαι πολύ ξεκάθαρος, είμαστε πολύ ξεκάθαροι, πιστεύουμε στις αυτοδύναμες κυβερνήσεις, θεωρούμε ότι υπηρετούν αυτή τη στιγμή το συμφέρον του τόπου, ειδικά σε μια περίοδο μεγάλης αστάθειας. Για σκεφτείτε να είχαμε μία κυβέρνηση συνεργασίας, όταν είχαμε την εισβολή στον Έβρο ή αντιμετωπίσαμε άλλες μεγάλες κρίσεις. Άρα, πιστεύουμε στις αυτοδύναμες κυβερνήσεις. Οι αυτοδύναμες κυβερνήσεις μπορούν να προκύψουν με αυτόν τον εκλογικό νόμο υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, το πρώτο κόμμα να είναι πάνω από ένα ορισμένο ποσοστό. Γνωστές οι προϋποθέσεις και οι αριθμητικοί στόχοι για να μπορούμε να πετύχουμε αυτό το αποτέλεσμα. Αυτή θα είναι η ατζέντα με την οποία θα οδηγήσω –και θέλω να οδηγήσω– τη Νέα Δημοκρατία στην επόμενη εκλογική αναμέτρηση. Αλλά κυρίαρχος είναι ο ελληνικός λαός. Αν ο ελληνικός λαός τελικά μας υποδείξει ότι δεν θέλει αυτοδύναμη κυβέρνηση, τότε θα πρέπει να σχηματιστεί κάποια κυβέρνηση συνεργασίας. Πάντως, η χώρα δεν μπορεί να μείνει ακυβέρνητη. Εγώ καθιστώ σαφή τη δική μου προτίμηση, αλλά δεν πρόκειται να «πειράξω» τους κανόνες του παιχνιδιού για να γίνει το δικό μου. Αυτό θα ήταν και παντελώς αντιθεσμικό, δεν μου ταιριάζει καθόλου, αλλά πιστεύω ότι μπορεί να ήταν και τελικά πολιτικά αντιπαραγωγικό. Θέλω να θυμίσω ότι όλες οι δημοσκοπήσεις πριν από τις εκλογές του 2023 μας τοποθετούσαν στη ζώνη του 33%, 34% και πήραμε 41%. Εξίσου έξω έπεσαν και στις εκλογές του 2019. Θεωρώ ότι είναι ένας στόχος εφικτός. Σίγουρα είναι πιο εφικτός αυτός ο στόχος από το να ισχυρίζεται το ΠΑΣΟΚ ότι θα είναι πρώτο κόμμα, το λέω σε αντιδιαστολή. Το έχουμε κάνει δύο φορές, μπορούμε να το κάνουμε. Χρειάζεται πολλή δουλειά; Χρειάζεται πολλή δουλειά. Πρέπει να θέσουμε με σαφήνεια τα διλήμματα, πρέπει να εξηγήσουμε, καταρχάς, γιατί θέλουμε τρίτη τετραετία. Όχι μόνο γιατί πετύχαμε

αυτά τα οποία είπαμε το 2023, αλλά γιατί στην παρούσα συγκυρία έχει μεγάλη σημασία να υπάρχει σταθερότητα και να υπάρχει μια κυβέρνηση, η οποία αντιλαμβάνεται τους διεθνείς συσχετισμούς, γιατί είναι πολύ σημαντικό, και για εμένα προσωπικά θα έλεγα, να μπορούμε να διαχειριστούμε την προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γιατί δεν πρέπει να ξεχνούν οι τηλεθεατές μας ότι το δεύτερο εξάμηνο του 2027, δηλαδή αμέσως μετά τις εκλογές του 2027, η Ελλάδα αναλαμβάνει την προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ποιος θα τη διαχειριστεί; Ποια κυβέρνηση; Ποιος Πρωθυπουργός; Πώς θα ολοκληρωθεί η Συνταγματική Αναθεώρηση; Πώς θα πάμε στην Ελλάδα του 2030; Η σταθερότητα δεν σημαίνει στασιμότητα. Σταθερότητα σημαίνει, ναι, σταθερότητα στα γεωπολιτικά, αλλά σημαίνει και σταθερές αυξήσεις μισθών και εισοδημάτων, σταθερή βελτίωση στην παιδεία, στην υγεία. Άρα για εμάς είναι απολύτως κρίσιμο να εξηγήσουμε ότι αυτή την τρίτη θητεία δεν την επιδιώκουμε γιατί θέλουμε ντε και καλά να καθόμαστε σε αυτή την καρέκλα, αλλά γιατί έχουμε σχέδιο, πρόγραμμα. Κάνουμε την Ελλάδα πιο ισχυρή, έχουμε δώσει τεκμήρια συνέπειας. Δείτε τι είπαμε και τι κάνουμε. Η ανεργία έπεσε στο 7,5% και την παραλάβαμε στο 18%. Η ανεργία των νέων ήταν στο 40%, έχει πέσει στο 13%. Ο μέσος μισθός πλήρους απασχόλησης ξεπέρασε ήδη τα 1.500 ευρώ και ο κατώτατος θα φτάσει μετά βεβαιότητας τα 950 ευρώ. Με αυτή τη ατζέντα εκλεγήκαμε. Ξέρω ότι η ακρίβεια πονάει. Και ξέρω ότι καμία αύξηση μισθού από μόνη της δεν λύνει το πρόβλημα. Αλλά οι μισθωτοί και ειδικά οι νέοι είδαν πραγματικές αυξήσεις στα εκκαθαριστικά τους πριν από λίγες μέρες. Υπήρχαν και κάποιοι “έξυπνοι” εργοδότες, οι οποίοι αυτές τις αυξήσεις, που είναι αποτέλεσμα μείωσης φόρων, τις “πούλησαν”, ωσάν να κάνουν οι ίδιοι αυξήσεις. Όχι. Εγώ θέλω και αυξήσεις ονομαστικών μισθών από τους εργοδότες, αλλά να ξέρουν οι

πολίτες ότι αν δουν κάποια παραπάνω ευρώ, όχι αμελητέα σε κάποιες περιπτώσεις, στους νέους μας, στις οικογένειες με παιδιά, αυτά έρχονται, επειδή η οικονομία πήγε καλά. Είχαμε πλεόνασμα, επιστρέψαμε αυτό το πλεόνασμα στη μεσαία τάξη –στη μεσαία τάξη, επιμένω, που τόσο μεγάλη σημασία έχει για τη χώρα αλλά και για εμάς πολιτικά–, στις οικογένειες με παιδιά και στους νέους μας. Άρα, αισθάνομαι ότι θα προσέλθω σε αυτή την αναμέτρηση με ήσυχη τη συνείδησή μου ότι αυτά τα οποία είπαμε –σχεδόν όλα, τα πιο πολλά σίγουρα– τα κάναμε και εκεί που δεν τα καταφέραμε, με θάρρος θα εξηγούμε γιατί δεν τα καταφέραμε και τι μπορούμε να κάνουμε από εδώ και στο εξής [...]. Η απάντηση σε αυτούς είναι, θα ήθελα να μας υποδείξουν ποια είναι αυτά που δεν κάναμε. Εγώ σας μίλησα με θάρρος για αυτά που κάναμε και για το πού δεν τα καταφέραμε. Μα ξέρετε, η διακυβέρνηση σήμερα, ειδικά την εποχή των social media, είναι μία πολύ δύσκολη άσκηση. Και βλέπετε πόσο μεγάλη φθορά έχουν όλες οι κυβερνήσεις, διότι τα αρνητικά εκ των πραγμάτων αναπαράγονται πιο εύκολα από τα θετικά. Αν μου λέγατε όμως το 2019, όταν άπειρος έκατσα για πρώτη φορά σε αυτό το γραφείο, ότι επτά χρόνια μετά η Νέα Δημοκρατία θα ήταν 16 μονάδες μπροστά, με υπερδιπλάσιο ποσοστό από το δεύτερο κόμμα, μάλλον δεν θα σας πίστευα τότε ότι θα μπορούσαμε να είχαμε φτάσει σε αυτή την κατάσταση. Οφείλεται και στον πολυκερματισμό της αντιπολίτευσης, αλλά και στο γεγονός ότι και εμείς κάτι καλό κάναμε για να χτίσουμε μία ευρεία και πλατιά κοινωνική συμμαχία ανθρώπων, που βλέπουν τη δική τους πρόοδο και τη δική τους προκοπή ταυτισμένη με την πρόοδο και την προκοπή της χώρας, και ταυτισμένη με αυτή την κυβέρνηση και με αυτό το κυβερνητικό έργο. Άρα, η ανάγκη για διαρκή βελτίωση είναι θέμα κουλτούρας για εμένα και είναι κάτι το οποίο προσπαθώ να το περνώ πάντα και στους συνεργάτες μου

και στα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου [...] Όχι, δεν συμφωνώ. Το δίλημμα είναι “Μητσοτάκης ή Ανδρουλάκης ή Κωνσταντοπούλου ή Βελόπουλος”. Όχι, δεν είναι “Μητσοτάκης ή χάος”. Είναι λάθος να το λέτε. Αυτό είναι το δίλημμα. Τώρα το τι θα προέλθει από την κάλη και πώς θα μπορέσει να σχηματιστεί κυβέρνηση, νομίζω ότι πρέπει να απασχολήσει τους πολίτες. Αλλά όχι, εγώ δεν συγκρίνομαι με το χάος. Συγκρίνομαι με τους πολιτικούς μου αντιπάλους. Βλέπω, ας πούμε, αρκετούς συμπολίτες μας που αυτή τη στιγμή μπορεί να στηρίζουν το ΠΑΣΟΚ, που σε έναν βαθμό μπορεί να συμφωνούν με τις πολιτικές μας και που αιφνιδιάζονται όταν το ΠΑΣΟΚ γίνεται “ουρά” της κυρίας Κωνσταντοπούλου και όταν ταυτίζεται με έναν πιο ακραίο λόγο χωρίς προτάσεις, γιατί δεν έχουν συνηθίσει αυτό από το ΠΑΣΟΚ. Άρα, για εμένα αυτό το δίλημμα είναι ένα ψεύτικο δίλημμα. Έχω συγκεκριμένους αντιπάλους, όλους τους σέβομαι. Δυσκολεύομαι μερικές φορές, δεν σας κρύβω, ως παλαιότερος κοινοβουλευτικός, σε μια Βουλή, όπου πια όλα φαίνεται να παίζουν για την ατάκα του Tik Tok των 10 δευτερολέπτων και δυσκολευόμαστε να κάνουμε μία ουσιαστική συζήτηση σε βάθος. Εγώ δεν είμαι “πολιτικός της ατάκας”. Θα χρησιμοποιήσω και την ατάκα, όταν χρειάζεται, αλλά δεν είναι αυτό το χαρακτηριστικό μου. Τα θέματα, τα οποία συζητάμε σήμερα, είναι σύνθετα. Πρέπει να τα εξηγήσουμε με απλά λόγια στον ελληνικό λαό. Ειδικά τα θέματα εξωτερικής πολιτικής [...] Εγώ σας είπα ότι διεκδικώ την αυτοδυναμία και αυτό θα εξακολουθώ να λέω μέχρι τέλους. Και, όπως σας είπα, επειδή έχουμε πετύχει τον στόχο στο παρελθόν, νομίζω ότι δικαιούμαι να θέτω αυτό τον στόχο. Δεν είναι ένας στόχος, ο οποίος είναι εκτός πραγματικότητας, από τη στιγμή που τον έχουμε πετύχει δύο φορές. Αλλά, από εκεί και πέρα, θα σεβαστώ το αποτέλεσμα της κάλης. Αλλά, ξέρετε, είμαστε ακόμα παραπάνω από έναν χρόνο από τις εκλο-

γές. Και νομίζω ότι αυτό το ερώτημα έχει μεγαλύτερο ενδιαφέρον όχι για μας, έχει να το κάνετε σε αυτούς που λένε “εγώ δεν θέλω τον Μητσοτάκη”, αλλά δεν λένε και τι θέλουν. Αυτοί πρέπει να απαντήσουν. Θέλουν να συνεργαστούν; Το ΠΑΣΟΚ θέλει να πάει και να κάνει αριστερή συμμαχία με κόμματα, όπως κάποιοι μπορεί να εισηγούνται, να κάνουν μέτωπο; Διότι ακούω συχνά “να φύγει ο Μητσοτάκης”. Μπορεί να είναι ένας εύλογος στόχος και τελικά οι πολίτες θα αποφασίσουν. Λέω πολύ συχνά ότι εγώ υπογράφω ένα τετραετές συμβόλαιο και μόνον οι πολίτες μπορούν να το ανανεώσουν ή να το καταγγείλουν. Από εκεί και πέρα, όμως, η συζήτηση αυτή για την εναλλακτική δεν αφορά κανέναν. Εγώ ξέρω τι πρεσβεύω, ξέρω τι θέλω να κάνω, ξέρουμε τι θέλουμε να κάνουμε. Έχουμε δώσει διαπιστευτήρια σοβαρότητας. Έχουμε ισχυροποιήσει την Ελλάδα. Έχουμε πάει την Ελλάδα μπροστά και πιο ψηλά. Αυτό νομίζω είναι κάτι το οποίο και αυτοί, οι οποίοι δεν μας στηρίζουν, με έναν τρόπο το αναγνωρίζουν, ειδικά σε αυτές τις δύσκολες συνθήκες. Άρα, νομίζω το ερώτημα πιο πολύ πρέπει να τεθεί στις υπόλοιπες πολιτικές δυνάμεις και λιγότερο σε εμένα [...] Το Σύνταγμα είναι απολύτως σαφές, εάν δεν υπάρχει πλειοψηφία, το πρώτο κόμμα οφείλει να διερευνήσει τη δυνατότητα σχηματισμού κυβέρνησης. Δεν μπορώ να σας πω τίποτα παραπάνω από αυτό. Θα σεβαστώ το Σύνταγμα [...] Κοιτάξτε, για τέσσερα χρόνια εκλέγεται κάποιος. Αλλά τώρα με πάτε πάρα πολύ μακριά και, ξέρετε, δυσκολεύομαι λίγο, διότι όταν έχουμε ακόμα έναν πλήρη χρόνο σημαντικών πρωτοβουλιών –ας πούμε, αυτή την εβδομάδα θα μιλήσουμε για το Εθνικό Απολυτήριο–, το να σκεφτόμαστε από τώρα το τι θα γίνει μετά το 2027 μπορεί να εκπέμπει και κάποια στοιχεία αλαζονείας. Ας κάνουμε τη δουλειά μας καλά, ας εξασφαλίσουμε ότι βοηθάμε τους πολίτες, ότι τους δίνουμε ένα χέρι υποστήριξης, έστω και αν αυτά τα οποία μπορεί να προσδοκούν δεν είναι αυτά τα

οποία μπορούμε να τους δώσουμε. Ας τους δείξουμε ότι πραγματικά τους καταλαβαίνουμε. Διότι, ξέρετε, όταν πάμε σε μία Εντατική ή πηγαίνω στα Τμήματα Επειγόντων Περιστατικών, εγώ καταλαβαίνω τον πολίτη, ο οποίος πήγαινε και έβλεπε μία κατάσταση, η οποία ήταν τελείως χαοτική. Σου λέει “τώρα ποιος θα με φροντίσει”; Έχουν γίνει παρεμβάσεις –δεν μπορεί να μην το βλέπει κάποιος–, με το “βραχιολάκι”, με τις διαδικασίες και ο άλλος καταλαβαίνει ότι εμείς νοιαζόμαστε. Δεν θα λύσουμε τα προβλήματα από τη μια στιγμή στην άλλη, είναι πολλά. Και ας αφήσουμε τώρα την κουβέντα για το τι θα γίνει μετά το 2027. Το 2027, εξάλλου, θα ξανακάνουμε συνεντεύξεις, κοντύτερα στις εκλογές. Είμαι σίγουρος ότι θα επανέλθετε [...] Κοιτάξτε, εάν πιστεύουν αυτό οι πολίτες, που το πιστεύουν σε ένα βαθμό, σίγουρα έχουμε και εμείς σε ένα βαθμό την ευθύνη, στον βαθμό που είμαστε κυβέρνηση τα τελευταία επτά χρόνια, βέβαια δεν είναι μόνο ελληνικό πρόβλημα. Είναι παγκόσμιο πρόβλημα και σίγουρα πραγματικό. Τι έχουμε κάνει; Παίρνουμε πάρα πολύ σοβαρά τις συστάσεις για το κράτος δικαίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και έχουμε κάνει μεγάλη πρόοδο εκεί. Στο κάτω-κάτω ποιος είναι ο τελικός κριτής, ο μόνος αξιόπιστος κριτής; Είναι τα άλλα κόμματα της αντιπολίτευσης ή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή; Κάναμε πρόοδο. Στην καλή νομοθέτηση έχουμε κάνει άλματα, όχι απλά πρόοδο, στον τρόπο με τον οποίο νομοθετούμε, στη διαδικασία των διαβουλεύσεων. Χρησιμοποιούμε τώρα την τεχνητή νοημοσύνη για να ενσωματώνουμε τα σχόλια των πολιτών και να τα επεξεργαζόμαστε καλύτερα, ώστε να ακούμε πραγματικά τους πολίτες. Στη Δικαιοσύνη έχουν γίνει σημαντικά βήματα. Η τεχνολογία μας βοηθάει να επιταχύνουμε την έκδοση των αποφάσεων, διότι η κακονομία αντιμετωπίζεται με την καλή νομοθέτηση, αλλά η καθυστέρηση στην απονομή της δικαιοσύνης είναι αδικαιολόγητη. Η μεγάλη μεταρρύθμιση που κάναμε, που καταργήσαμε τα Ειρηνο-

δικεία, είναι τεράστιας εμβέλειας. Τη συζητούσε ο Ελευθέριος Βενιζέλος, δεν την έκανε ποτέ. Το λέω για να δούμε πόσο πίσω πηγαίνουν κάποιες από αυτές τις παθογένειες. Θα εκδικάζονται πιο γρήγορα οι υποθέσεις. Όταν ο άλλος θέλει πέντε χρόνια να βρει το δίκιο του, τι εμπιστοσύνη να έχει στους θεσμούς; Από εκεί και πέρα, εμείς τις δικές μας ευθύνες τις έχουμε αναγνωρίσει. Νομίζω ότι γινόμαστε καλύτεροι. Είδατε ότι η έρευνα μετά την τραγική έκρηξη που έγινε στη βιομηχανία στα Τρίκαλα, νομίζω ότι ήταν άψογη ως προς το να βρούμε ακριβώς τι έγινε. Μετά η Δικαιοσύνη θα αναλάβει να αποδώσει τις ευθύνες. Αλλά από ένα σημείο και πέρα, η οικοδόμηση νέων σχέσεων εμπιστοσύνης με τους πολίτες και ειδικά με τους νέους είναι μια μεγάλη πρόκληση και δεν αφορά μόνον εμένα, αφορά όλο το σύστημα. Και ναι, το Σύνταγμα έχει αξία. Αν υπάρχει η αίσθηση της ατιμωρησίας των πολιτικών, είναι πολύ δύσκολο να πάμε πολύ μακριά. Αν έχουμε την αίσθηση ότι οι πολιτικοί νοιάζονται μόνο για την ανανέωση των δικών τους προνομίων, όπως μπορεί να συνέβαινε στο παρελθόν, πάλι μακριά δεν θα πάμε [...] Προφανώς προσπαθώ να κάνω μια σκληρή αυτοκριτική. Για τον ΟΠΕΚΕΠΕ σας είπα, έπρεπε να είχα τολμήσει νωρίτερα. Αυτό που έκανα, που κάναμε με πέντε χρόνια καθυστέρηση, έπρεπε να γίνει πολύ νωρίτερα. Και, πράγματι, σας το λέω ειλικρινά, η απειλή ότι δεν θα γίνουν πληρωμές ήταν τέτοια που λες “ωραία, μην το πειράξουμε αυτό, να δούμε αν μπορούμε να βρούμε ένα bypass” [...] Έχω μετανιώσει για το γεγονός ότι άφησα να ριζώσουν “οι θεωρίες των ξυλολιών”. Ότι μετά τα Τέμπη όλο αυτό το κύμα της χυδαίας παραπληροφόρησης και της εργαλειοποίησης μιας τραγωδίας για το τι έγινε μετά το ατύχημα, τα “μπαζώματα” και όλα αυτά, ότι ουσιαστικά δεν απαντήσαμε με θάρρος και με τόλμη πολύ νωρίτερα [...] Πολλά πράγματα θα μπορούσαμε να είχαμε κάνει διαφορετικά. Όμως και αυτή η υπόθεση που τόσο μας πόνεσε, η δίκη ξεκινάει

και μόνο η Δικαιοσύνη μπορεί τελικά, όπως έχουμε πει πολλές φορές, να βρει ποιος έφταιξε και να τιμωρήσει αυτούς που έφταιξαν. Και βέβαια, γίνεται μια τεράστια προσπάθεια ανάταξης των τρένων μας. Θα έχουμε καινούργια σιδηροδρομική γραμμή, έχουμε πια τα συστήματα τηλεδιοίκησης και, καλώς εχόντων των πραγμάτων και μέσα στο 2026, θα έχουμε και τα πρώτα καινούργια τρένα. Γιατί μιας και μιλάμε για την καθημερινότητα, γίνεται μεγάλη συζήτηση για το κυκλοφοριακό. Συσκέψεις κάνουμε, προσπαθούμε να βρούμε λύσεις, αλλά αν δεν επενδύσουμε στα μέσα μαζικής μεταφοράς, ο άλλος, ο οποίος ταλαιπωρείται να φτάσει στη δουλειά του με το αυτοκίνητο, αν δεν έχει αξιόπιστη εναλλακτική, το αυτοκίνητο θα πάρει. Αν φτιάξουμε τα λεωφορεία, όμως [...] Καινούργια λεωφορεία έχουμε ήδη πολλά, τώρα πρέπει να αυξήσουμε και τη συχνότητα. Να ξέρει ο άλλος ότι όταν, θα πάει να πάρει το λεωφορείο, θα φτάσει στην ώρα του, δεν θα φτάσει με μισή ώρα καθυστέρηση [...]».

4 Φεβρουαρίου

Η Ολομέλεια της Βουλής απορρίπτει κατά πλειοψηφία –διακόσιοι πενήντα επτά (257) βουλευτές καταψηφίζουν, τέσσερις (4) ψηφίζουν υπέρ, οι βουλευτές του Δημοκρατικού Πατριωτικού Κινήματος Νίκη δηλώνουν «παρών» και εκείνοι της Ελληνικής Λύσης-Κυριάκος Βελόπουλος απέχουν– το αίτημα για την άρση της ασυλίας του Δ. Κουτσούμπα, Γενικού Γραμματέα και προέδρου της κοινοβουλευτικής ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, μετά από μήνυση που είχε καταθέσει σε βάρος του ο Κ. Πλεύρης για παραβίαση του νόμου, ο οποίος ρυθμίζει την κρατική χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων και τον έλεγχο της οικονομικής τους διαχείρισης.

Η εξεταστική επιτροπή που διερευνά τη χρηματοδότηση των αγροτών από τον ΟΠΕΚΕΠΕ

ολοκληρώνει τις ακροάσεις όσων είχαν κληθεί ενώπιόν της με την κατάθεση του πρώην Υπουργού Γεωργίας Σ. Χατζηγάκη. Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης σημειώνεται φραστικό επεισόδιο μεταξύ του προέδρου της επιτροπής και της προέδρου της κοινοβουλευτικής ομάδας της Πλεύσης Ελευθερίας-Ζωή Κωνσταντοπούλου.

9 Φεβρουαρίου

Ο υφυπουργός στον Πρωθυπουργό και κυβερνητικός εκπρόσωπος, απαντώντας σε ερώτηση σχετικά με άρθρο του Ευ. Βενιζέλου στον ημερήσιο Τύπο για τη σχεδιαζόμενη από την πλειοψηφία πρωτοβουλία αναθεώρησης του Συντάγματος, χαρακτηρίζει «οξύμωρο να εγκαλείται η κυβέρνηση από τον πολιτικό που χαρακτηρίζουν εμπνευστή του άρθρου 86». Ο πρώην πρόεδρος του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος σε δημόσια εκδήλωση του «Κύκλου Ιδεών» απαντά, αναφέροντας: «[...] Η κυβέρνηση μας είπε σήμερα ότι αφού συγκάλυψε τις ευθύνες των υπουργών της στις υποθέσεις του ΟΠΕΚΕΠΕ και των Τεμπών, καταστρατηγώντας το άρθρο 86, τώρα είναι έτοιμη να διαμορφώσει μία τέλεια διάταξη του άρθρου 86, που δεν θα μπορεί να την παραβιάσει και να την καταστρατηγή [...] Προφανώς η κοινωνία αξιώνει, και ορθά, να αλλάξει ριζικά αυτή η διάταξη. Το 2019, η πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας είχε τη δυνατότητα να διαμορφώσει τη διάταξη αυτή, όπως ήθελε, και άφησε την ευκαιρία αυτή να περάσει. Είναι λοιπόν σαν να λέει ένας δολοφόνος ότι οδηγήθηκε στον φόνο, επειδή ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας δεν είναι επαρκώς αυστηρός. Και αντί η κυβέρνηση να αναλάβει την ευθύνη της για αυτό, λέει ότι φταίει η διατύπωση του 2001 που την έκανα εγώ. Ευχαριστώ για την τιμή, αλλά αδικεί ανθρώπους της Νέας Δημοκρατίας, όπως ο Προκόπης Παυλόπουλος, ο Ιωάννης Βαρβιτσιώτης, η Άννα Ψαρούδα-Μπενάκη, και πάντως αδικεί όλους τους

τότε βουλευτές της που ψήφισαν πολύ ευχάριστα τη διάταξη αυτή, που τη θεώρησαν καινοτομική, γιατί συγκέντρωσε 268 βουλευτές υπέρ και ο νόμος περί ευθύνης υπουργών 300 και από τον τότε Συνασπισμό και το ΚΚΕ. Είναι μια καλή στιγμή να πάμε σε άλλο άρθρο 86 και να ελεγχθούν σε βάθος οι ευθύνες της παρούσας περιόδου από την επόμενη Βουλή».

10 Φεβρουαρίου

Η Ελ. Καραγεωργοπούλου, βουλευτής στη βασική εκλογική περιφέρεια Ανατολικής Αττικής, ενημερώνει τον Πρόεδρο της Βουλής για την απόφασή της να αποχωρήσει, επικαλούμενη πολιτικές διαφωνίες και διαφοροποιήσεις με την ηγεσία του κόμματος, από την κοινοβουλευτική ομάδα της Πλεύσης Ελευθερίας-Ζωή Κωνσταντοπούλου και την ανεξαρτητοποίησή της.

11 Φεβρουαρίου

Συνέρχεται σε πρώτη συνεδρίαση και συγκροτείται σε σώμα με την εκλογή του προεδρείου της η διακομματική επιτροπή για «τη μελέτη των προβλημάτων και την επεξεργασία προτάσεων για την ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα στη βάση των σύγχρονων προκλήσεων και των διεθνών εξελίξεων».

16 Φεβρουαρίου

Στην ομιλία του, κατά τη διάρκεια εκδήλωσης για την κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίττας της Νέας Δημοκρατίας, ο Πρωθυπουργός, μεταξύ άλλων, αναφέρει: «[...] Ένα θα είναι και τότε στις εκλογές του 2027 το κεντρικό ερώτημα, στο οποίο θα κληθούν να απαντήσουν οι Ελληνίδες και οι Έλληνες. Θα παραμείνει η Ελλάδα ασφαλής, ισχυρή και σταθερή σε μια τροχιά προόδου ή θα ρισκάρει; Θα ρισκάρει τις κατακτήσεις της για να μετατραπεί σε ένα ακυβέρνητο καράβι μέσα σε αχαρτογράφητα διεθνή νερά; Την απάντηση

τη δίνουν αφενός οι διαχρονικές μας αρχές, αλλά κυρίως οι τρέχουσες πολιτικές επιλογές μας. Γιατί, να μην το ξεχνάμε και αυτό, έχει μια ιδιαίτερη αξία στους ταραγμένους καιρούς στους οποίους ζούμε, η Νέα Δημοκρατία είναι μια δύναμη βαθιά πατριωτική. Είναι κάτι που το δηλώνουν τα Rafale, τα F-35, η πρώτη Belharrá, ο “Κίμωνας”, που τόσο υπερήφανους μας έκανε όλους όταν κατέπλευσε στον ναύσταθμο της Σαλαμίνας, τα 12 μίλια στο Ιόνιο, ο προσδιορισμός των θαλασσιών πάρκων, αλλά και οι έρευνες για κοιτάσματα στις θάλασσές μας, στις οποίες έχουμε θεμελιώσει πια στην πράξη τα κυριαρχικά μας δικαιώματα, όχι στα λόγια, στην πράξη».

Ο πρόεδρος του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος-Κινήματος Αλλαγής ενημερώνει με επιστολή του τον Πρόεδρο της Βουλής ότι ο Π. Παρασκευαΐδης, βουλευτής στη βασική εκλογική περιφέρεια Λέσβου, τίθεται εκτός της κοινοβουλευτικής ομάδας του κόμματος. Είχαν προηγηθεί δηλώσεις του βουλευτή στο κανάλι της Βουλής, στις οποίες ανέφερε ότι «για το καλό της χώρας θα συνεργαζόμουν ακόμη και με το διάβολο ή με δικτατορικό καθεστώς». Στην ανακοίνωση που ακολουθεί τη δημοσιοποίηση της επιστολής σημειώνεται ότι «οι συνεχείς απαράδεκτες δηλώσεις του θολώνουν το πολιτικό και ιδεολογικό μήνυμα του ΠΑΣΟΚ και δεν είναι ανεκτές».

18 Φεβρουαρίου

Αποβιβώνει στην Αθήνα ο Αντ. Μανιτάκης, Ομότιμος Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και πρώην Υπουργός.

19 Φεβρουαρίου

Η Ολομέλεια της Βουλής εγκρίνει κατά πλειοψηφία –εκατόν εξήντα εννέα (169) βουλευτές υπερψηφίζουν, εβδομήντα τρεις (73) καταψηφίζουν και επτά (7) δηλώνουν «παρών»– το αί-

τημα για την άρση της ασυλίας του Π. Πολάκη, βουλευτή του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας στη βασική εκλογική περιφέρεια Χανίων, μετά από μήνυση που κατέθεσε σε βάρος του στέλεχος του Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.) για ηθική αυτουργία σε παράβαση καθήκοντος κατά συρροή και αθέμιτη επιρροή σε δικαστικούς λειτουργούς στην υπόθεση των διορισμών προσωπικού στον φορέα.

24 Φεβρουαρίου

Κατατίθενται στην επιτροπή που διερευνά τη χρηματοδότηση των αγροτών από τον ΟΠΕΚΕΠΕ τα πορίσματα των πολιτικών κομμάτων. Σε εκείνο της Νέας Δημοκρατίας αναφέρεται ότι τα προβλήματα «δεν είναι συγκυριακά, αλλά διαχρονικά και διακομματικά», αποδίδονται ευθύνες στις κυβερνήσεις συνεργασίας της περιόδου 2015-2019 για την ορθή εφαρμογή της «τεχνικής λύσης», διαπιστώνονται «φαινόμενα που παραπέμπουν σε πελατειακές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων προσώπων που συνδέονται και με το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα και τον πρόεδρό του Νίκο Ανδρουλάκη», και προστίθεται ότι ο Μ. Βορίδης «ουδέποτε παρενέβη στη διεξαγωγή των ελέγχων, ούτε επεδίωξε να αναμειχθεί με ελέγχους ή αποδεσμεύσεις συγκεκριμένων Αριθμών Φορολογικού Μητρώου [...] και η εφαρμογή της “τεχνικής λύσης” αποτελούσε μονόδρομο», ενώ για τον Λ. Αυγενάκη υποστηρίζεται ότι «δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί η ειδική υπόσταση του αδικήματος της συνέργειας ή/και της ηθικής αυτουργίας σε απιστία». Εξάλλου, στο πόρισμα του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος-Κινήματος Αλλαγής επισημαίνεται ότι προκύπτουν «σοβαρές ενδείξεις, οι οποίες ανατίλεκτα χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης από τη Βουλή κατά το άρθρο 86 του Συντάγματος», οι δύο πρώην Υπουργοί «παρείχαν στους φυσι-

κούς αυτουργούς συνδρομή, υλική και ψυχική, με πράξεις και παραλείψεις τους, τόσο πριν από την τέλεση επιμέρους πράξεων όσο και κατά τη διάπραξή τους, συμβάλλοντας καθοριστικά στην επιτυχή ολοκλήρωση των ενεργειών που προκάλεσαν τη βλάβη» και «καθίσταται προδήλως επιβεβλημένη η διενέργεια ποινικής προκαταρκτικής εξέτασης κατά το άρθρο 86 του Συντάγματος για τη διερεύνηση των ενδεχόμενων ποινικών ευθυνών των ως άνω πρώην μελών της κυβέρνησης, με δυνατότητα περαιτέρω επέκτασης της διερεύνησης, σε περίπτωση διαβίβασης ή ανάδειξης νέων στοιχείων για έτερα πολιτικά πρόσωπα ή άλλες αξιόποινες πράξεις» και, συγκεκριμένα, γίνεται αναφορά και για τους δύο σε «σοβαρές ενδείξεις τέλεσης της πράξης της συνέργειας σε απιστία κατ' εξακολούθηση, εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με ζημία που υπερβαίνει το όριο των 120.000 ευρώ», ενώ για τον Λ. Αυγενάκη σημειώνεται ότι «ειδικά σε σχέση με τις έντονες πιέσεις που φέρεται να ασκήθηκαν για αποδεσμεύσεις ύποπτων Αριθμών Φορολογικού Μητρώου και καταβολές σε πρόσωπα που δεν πληρούσαν νόμιμες προϋποθέσεις, προκύπτουν επιπρόσθετα ενδείξεις τέλεσης της πράξης της ηθικής αυτουργίας σε απιστία, τετελεσμένης και σε απόπειρα, με ζημία που υπερβαίνει το ίδιο όριο». Τέλος, στο κοινό τους πόρισμα ο Συνασπισμός της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας και η Νέα Αριστερά αναφέρονται στην ανάγκη περαιτέρω διερεύνησης ποινικών ευθυνών από προανακριτική επιτροπή, καταλογίζουν δε στον Μ. Βορίδη ότι «δεν διασφάλισε ουσιαστική εποπτεία, δεν επέβαλε αποτελεσματικούς ελέγχους και, σύμφωνα με τα στοιχεία, δεν ανέκοψε ένα σύστημα που δημιουργούσε τεχνητές προϋποθέσεις λήψης ενισχύσεων» και στον Λ. Αυγενάκη ότι «αντί να προχωρήσει σε εξυγίανση, φέρεται να διατήρησε ένα πλαίσιο διοικητικής αστάθειας,

με πιέσεις για αποδεσμεύσεις μπλοκαρισμένων Αριθμών Φορολογικού Μητρώου και πληρωμές, ενώ εκκρεμούσαν έλεγχοι». Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος επιμένει στη συνέχιση της έρευνας, άλλως δηλώνεται ότι δεν θα καταθέσει πόρισμα, το οποίο όμως τελικά καταθέτει. Πόρισμα δεν καταθέτει η Πλεύση Ελευθερίας-Ζωή Κωνσταντοπούλου.

26 Φεβρουαρίου

Συνέρχεται στην τελευταία συνεδρίασή της η εξεταστική επιτροπή που διερευνά τη χρηματοδότηση των αγροτών από τον ΟΠΕΚΕΠΕ για να συζητήσει τα πορίσματα. Στην έναρξη της συνεδρίασης οι βουλευτές της αντιπολίτευσης υποβάλλουν αίτημα να συνεχιστούν οι εργασίες της επιτροπής, προκειμένου να εξεταστούν, κατ' αντιπαράσταση, μάρτυρες και να κληθούν νέοι, εν αναμονή της ενδεχόμενης έλευσης νέας δικογραφίας από τις συνεχιζόμενες έρευνες της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας. Ο εισηγητής της πλειοψηφίας κατηγορεί τα κόμματα της αντιπολίτευσης ότι επιθυμούν, ελλείψει άλλου πολιτικού λόγου, να συντηρούν στην επικαιρότητα τη σκανδαλολογία, αφού ο Οργανισμός κατά τη Διαφθοράς, η Ελληνική Δικαιοσύνη και η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία διατηρούν τη δυνατότητα να συνεχίσουν την έρευνά τους, αν προκύψουν νέα στοιχεία. Έτσι, το αίτημα απορρίπτεται, κατά πλειοψηφία, με δεκατρείς (13) βουλευτές να το υπερψηφίζουν και δεκαεπτά (17) να το καταψηφίζουν. Με την ίδια πλειοψηφία εγκρίνεται, επίσης, το πόρισμα της Νέας Δημοκρατίας.

Το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών που δίκασε την υπόθεση των τηλεφωνικών υποκλοπών επιβάλλει στους τέσσερις κατηγορούμενους ιδιώτες επιχειρηματίες συνολική ποινή εκατόν είκοσι έξι (126) ετών και οκτώ (8) μηνών, με εκτιτέα τα οκτώ (8) έτη και χωρίς να

αναγνωρίσει σε κανέναν τους ελαφρυντικό, και με ολική έκτιση της ποινής και αναστολή έως την εκδίκαση της υπόθεσης στον δεύτερο βαθμό για τις πλημμεληματικές πράξεις της επέμβασης σε σύστημα αρχειοθέτησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, της παράβασης του απορρήτου τηλεφωνικής επικοινωνίας και προφορικής συνομιλίας, καθώς επίσης της παράνομης πρόσβασης σε σύστημα πληροφοριών ή δεδομένων. Τα πρακτικά της δίκης διαβιβάζονται στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών, προκειμένου να διενεργηθεί έρευνα σε βάρος των καταδικασθέντων, οκτώ (8) ακόμη προσώπων που εμπλέκονται στην υπόθεση και κάθε άλλου, για τον οποίο μπορεί να προκύψουν ευθύνες.

27 Φεβρουαρίου

Ο Πρωθυπουργός απαντά σε επίκαιρη ερώτηση του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης για την ενεργειακή πολιτική της κυβέρνησης. Η συζήτηση διευρύνεται στον απόηχο της απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών για την υπόθεση των τηλεφωνικών υποκλοπών και διεξάγεται σε συνθήκες έντασης.

3 Μαρτίου

Ο Πρωθυπουργός συναντάται με τον αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης και τον ενημερώνει, μετά από αίτημα του τελευταίου, για τις εξελίξεις στο Ιράν και τη Μέση Ανατολή.

4 Μαρτίου

Η Βουλή υπερψηφίζει, με την αυξημένη πλειοψηφία των διακοσίων ενός (201) βουλευτών, την εισαγωγή της εξ αποστάσεως ψηφοφορίας, επιστολικά, ως εναλλακτικού τρόπου ή μέσου για τη συμμετοχή των εκτός Επικρατείας πολιτών στις γενικές βουλευτικές εκλογές και με πλειοψηφία εκατόν εξήντα δύο (162) βουλευ-

τών τη σύσταση βασικής εκλογικής περιφέρειας αποδήμων, η σχετική ρύθμιση θα αρχίσει να ισχύει δεκαοκτώ (18) μήνες μετά τη διενέργεια των επόμενων γενικών βουλευτικών εκλογών. Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης τον λόγο παίρνουν οι πολιτικοί αρχηγοί και τη συζήτηση απασχολούν οι εξελίξεις στο Ιράν και στη Μέση Ανατολή.

Ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης ζητεί με επιστολή του στον Πρόεδρο της Βουλής τη διεξαγωγή συζήτησης προ ημερησίας διατάξεως για το κράτος δικαίου.

Το Πενταμελές Εφετείο Κακουργημάτων Αθηνών, έπειτα από ακροαματική διαδικασία τριών (3) περίπου ετών, εκδίδει την απόφασή του και κρίνει ενόχους, για την τέλεση των αδικημάτων της ένταξης και της διεύθυνσης εγκληματικής οργάνωσης, τους ήδη καταδικασθέντες, οριστικώς, πρώην βουλευτές του Λαϊκού Συνδέσμου-Χρυσή Αυγή.

6 Μαρτίου

Ο Πρωθυπουργός συναντάται με τον πρόεδρο του Δημοκρατικού Πατριωτικού Κινήματος Νίκη και τον ενημερώνει, μετά από αίτημα του τελευταίου, για τις εξελίξεις στο Ιράν και τη Μέση Ανατολή.

10 Μαρτίου

Συζητείται στην Ολομέλεια της Βουλής το πόρισμα της εξεταστικής επιτροπής που διερεύνησε τη χρηματοδότηση των αγροτών από τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Η αποκάλυψη από βουλευτή του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας εμπιστευτικού εγγράφου πρώην προέδρου του Οργανισμού, με το οποίο ενημέρωνε τον Ιούλιο του 2020 τον τότε Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Μ. Βορίδη για την υπέρμετρη αύξηση του ζωικού κεφαλαίου στην Κρήτη, προκαλεί ένταση.

11 Μαρτίου

Ο Πρωθυπουργός συναντάται με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον ενημερώνει για τις τρέχουσες πολιτικές εξελίξεις στη χώρα και διεθνώς. Στη συνάντησή τους κυριαρχούν οι εξελίξεις στο Ιράν και τη Μέση Ανατολή. Παρουσία των τηλεοπτικών συνεργείων ο Κ. Μητσοτάκης αναφέρεται στα μέτρα της κυβέρνησης για την επιβολή ορίου κέρδους στα καύσιμα και τα προϊόντα που πωλούνται στα σούπερ μάρκετ και στις πρωτοβουλίες που ανέλαβε η Ελλάδα, αποστέλλοντας ναυτικές και αεροπορικές δυνάμεις στην Κύπρο.

Δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Α' 37) η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου στην οποία περιέχονται «Επείγουσες ρυθμίσεις για την ανάσχεση φαινομένων αθέμιτης κερδοφορίας» στην αγορά υγρών καυσίμων καθώς επίσης στα απαραίτητα προϊόντα για τη διατροφή και τη διαβίωση του καταναλωτή εξαιτίας της πολεμικής σύρραξης στο Ιράν και τη Μέση Ανατολή.

Με την ανακοίνωση των ποινών των καταδικασθέντων για τα αδικήματα της ένταξης και της διεύθυνσης εγκληματικής οργάνωσης, τη δολοφονία του Π. Φύσσα και την υπόθεση των Αιγύπτων αλιεργατών ολοκληρώνεται η δίκη της ηγετικής ομάδας και στελεχών του Λαϊκού Συνδέσμου-Χρυσή Αυγή ενώπιον του Πενταμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών.

12 Μαρτίου

Ο Πρωθυπουργός σε συνέντευξή του σε ιστοσελίδα και απαντώντας σε σχετικές ερωτήσεις, μεταξύ άλλων, αναφέρει: «Βρισκόμαστε αντιμέτωποι με μία εκτεταμένη περιφερειακή σύγκρουση, η οποία χτύπησε, δυστυχώς, και τις πόρτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η οποία αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη, επηρεάζει τη διεθνή οικονομία, επηρεάζει τις τιμές του πετρε-

λαίου, ενδέχεται να δημιουργήσει σημαντικές πληθωριστικές τάσεις. Κατά συνέπεια, δεν μπορώ να υποτιμήσω το μέγεθος της κρίσης, το οποίο αντιμετωπίζουμε, και την ανάγκη να στεκόμαστε πάντα στο ύψος των περιστάσεων, είτε για να ασφαλίσουμε τη χώρα μας αλλά και τον Ελληνισμό συνολικά είτε για να προστατεύσουμε τους ναυτικούς μας, οι οποίοι βρίσκονται στην εμπόλεμη ζώνη, είτε πρόκειται για επιχειρήσεις απεγκλωβισμού Ελλήνων, οι οποίοι βρίσκονται ακόμα σε χώρες του Κόλπου, οι οποίες δοκιμάζονται, είτε πρόκειται φυσικά και για τις βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες επιπτώσεις που αυτή η κρίση θα έχει στην ελληνική οικονομία [...] Αποδίδω πολύ μεγάλη συμβολική αλλά και ουσιαστική σημασία στη γρήγορη απόφασή μας να βρεθούμε με αεροναυτική δύναμη πρώτοι στην Κύπρο για να στηρίξουμε τον κυπριακό Ελληνισμό. Στείλαμε με αυτόν τον τρόπο ένα μήνυμα σαφές ότι η Κύπρος δεν πρέπει ποτέ να αισθάνεται μόνη, αλλά, βέβαια, κινητοποιήσαμε και άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Το αποτέλεσμα ήταν σήμερα στην Κύπρο να βρίσκεται μία σημαντική Ευρωπαϊκή δύναμη, η οποία ασφαλίζει την Κύπρο ως ευρωπαϊκό έδαφος. Αυτή είναι μία σημαντική ευρωπαϊκή κατάκτηση. Θα σας έλεγα ότι είναι στην ουσία μία στην πράξη εφαρμογή της αμυντικής ρήτηρας, η οποία προβλέπεται στις Ευρωπαϊκές Συνθήκες, η οποία δοκιμάστηκε στην πράξη και η οποία με πρωτοβουλία της Ελλάδος και ακολούθως της Γαλλίας υλοποιήθηκε, μέσω της σημαντικής ευρωπαϊκής παρουσίας, η οποία υπάρχει σήμερα στην Κύπρο. Και κάτι ακόμα που νομίζω ότι είναι σημαντικό, οι Έλληνες πολίτες επένδυσαν το υστέρημά τους στην αποτρεπτική δυνατότητα της χώρας. Και νομίζω ότι όλοι αισθανόμαστε μια αίσθηση ικανοποίησης αλλά και υπερηφάνειας, όταν βλέπουμε ότι οι Ένοπλες Δυνάμεις μας σε μια κρίσιμη συγκυρία μπορούν να σταθούν στο ύψος των περιστάσεων, να ανταποκριθούν, να

καλύψουν τις ανάγκες της Κύπρου, να καλύψουν τις ανάγκες της Βουλγαρίας. Ο Υπουργός Άμυνας βρίσκεται σήμερα στη Βουλγαρία, η οποία μας ζήτησε βοήθεια στο ενδεχόμενο να πληγεί και αυτή από βαλλιστικούς πυραύλους από το Ιράν. Αυτό σίγουρα αναβαθμίζει συνολικά τη θέση της χώρας, αλλά νομίζω στέλνει και ένα μήνυμα στην ελληνική κοινωνία ότι όλες αυτές οι θυσίες δεν πήγαν στράφι, ότι σήμερα έχουμε ισχυρές Ένοπλες Δυνάμεις, οι οποίες σε μια κρίση μπορούν να σταθούν στο ύψος των περιστάσεων [...] Προφανώς, δεν μπορούμε να παρέμβουμε πρωτογενώς στην τιμή του πετρελαίου. Αυτή καθορίζεται από τις διεθνείς εξελίξεις. Μπορούμε, όμως, να αντιμετωπίσουμε τέτοια φαινόμενα, τα οποία στο παρελθόν τα έχουμε δει και γι' αυτό και προβαίνουμε σε αυτό το έκτακτο προσωρινό μέτρο, ως μια πρώτη, το τονίζω, ως μια πρώτη παρέμβαση για να συγκρατήσουμε τους ενδεχόμενους "παίκτες", οι οποίοι μπορεί να μπουν στον πειρασμό να κερδοσκοπήσουν πάνω σε αυτή την κρίση. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν έχουμε υπόψη μας και άλλα μέτρα στήριξης της κοινωνίας. Την έχουμε στηρίξει την κοινωνία πολλές φορές, θυμίζω, και στον Covid και στην ενεργειακή κρίση. Απλά θα πρέπει πρώτα να δούμε, πως θα εξελιχθεί το φαινόμενο. Η ευχή μου, δεν είναι κατ' ανάγκη προσδοκία μου, αλλά η ευχή μου είναι ότι γρήγορα αυτές οι πολεμικές επιχειρήσεις θα τελειώσουν, ώστε αν πάμε σε μία αποκλιμάκωση της τιμής του πετρελαίου, προφανώς δεν θα χρειαστεί να πάρουμε κάποιο άλλο έκτακτο μέτρο [...] Και απορρίπτω οποιαδήποτε συζήτηση για πρόωρες εκλογές επ' αφορμή μιας δημοσκοπικής ανάκαμψης. Θυμάμαι ότι αντίστοιχες εισηγήσεις δεχόμουν και επί Covid και είχα πει τότε ότι ο σκοπός μου –και το απέδειξα στην πράξη– είναι να εξαντλήσω τον εκλογικό κύκλο. Και κάτι ακόμα, εάν το βασικό μας επιχείρημα σήμερα είναι ότι η πολιτική σταθερότητα αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα στη

χώρα, πώς θα οδηγήσω τη χώρα στους επόμενους μήνες σε πρόωρες εκλογές, διακινδυνεύοντας ακριβώς αυτό το επιχείρημα, το οποίο πράγματι δείχνει στους πολίτες ότι αυτή η κυβέρνηση μπορεί γρήγορα να πάρει αποφάσεις και να δράσει προς όφελος των Ελλήνων πολιτών. Άρα, οποιαδήποτε τέτοια συζήτηση είναι τόσο έξω από τον τρόπο με τον οποίο σκέφτομαι που δεν μπαίνω καν, θα έλεγα, στον πειρασμό να τη συζητήσω. Την απορρίπτω εξ ορισμού [...] Αυτό θα το κρίνει ο ελληνικός λαός. Αυτό, το οποίο ξέρω, είναι ότι έχω και έχουμε ένα σαφές σχέδιο για την Ελλάδα του 2030, ότι σκεφτόμαστε με όρους μέλλοντος και όχι με όρους παρελθόντος, ότι έχουμε πετύχει πολλά, αλλά υπάρχουν πολλά ακόμα τα οποία πρέπει να γίνουν. Πρέπει να ολοκληρώσουμε τη Συνταγματική Αναθεώρηση, πρέπει η Ελλάδα να πετύχει στην Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης το δεύτερο εξάμηνο του 2027, μια τεράστια ευκαιρία για την πατρίδα μας. Πρέπει να ολοκληρώσουμε μια σειρά από σημαντικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, στις οποίες για διάφορους λόγους μπορεί να μείναμε πίσω. Πάρτε για παράδειγμα τα ζητήματα του πρωτογενούς τομέα, τα οποία ήρθαν στην επιφάνεια με μεγάλη ένταση, με αφορμή τη συζήτηση γύρω από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, όπου και εμείς αναλάβαμε, θα έλεγα με θάρρος, τις δικές μας ευθύνες. Αλλά η Ελλάδα δεν μπορεί να προχωρήσει, εάν δεν μετασχηματίσει δραματικά τον πρωτογενή της τομέα. Και πολλά ακόμα τα οποία πρέπει να γίνουν. Τελικά, οι Έλληνες πολίτες θα κρίνουν, αν αυτή η πολιτική πρόταση της Νέας Δημοκρατίας, όπως θα διαμορφωθεί ενόψει των εκλογών του 2027, είναι πειστική ή δεν είναι. Εγώ αισθάνομαι ότι σήμερα η Νέα Δημοκρατία είναι η μόνη πολιτική δύναμη που έχει σχέδιο για τη χώρα. Και όχι μόνο σχέδιο για το σήμερα, αλλά σχέδιο για το αύριο και για το μεθαύριο. Είμαστε οι μόνοι που μιλάμε για την τεχνητή νοημοσύνη. Τις προάλλες άνοιξα ένα δύ-

σκολο θέμα, το ζήτημα της πυρηνικής ενέργειας για εμπορική χρήση, για ηλεκτροπαραγωγή στην πατρίδα μας. Θέμα, το οποίο μπορεί να θεωρείτο ταμπού, αλλά οφείλω να το κάνω σήμερα, γιατί δεν ξέρουμε αν σε πέντε ή σε δέκα χρόνια αυτή δεν είναι μία επιλογή, η οποία μπορεί να είναι χρήσιμη για τη χώρα. Άρα, μπορούμε να βλέπουμε με ορίζοντα και να σχεδιάζουμε με ορίζοντα μέλλοντος. Και θεωρώ ότι έχουμε και μία ευθύνη ως παράταξη απέναντι στη χώρα, να διασφαλίσουμε αυτό το αγαθό της πολιτικής σταθερότητας και να διεκδικήσουμε στις επόμενες εκλογές πάλι την αυτοδυναμία. Σκεφτείτε λίγο, τι θα συνέβαινε αν είχαμε μία κυβέρνηση συνεργασίας και έπρεπε να συνεννοηθώ με άλλους πολιτικούς αρχηγούς για το αν θα στείλουμε φρεγάτες ή όχι στην Κύπρο. Θέλω να το σκεφτούν λίγο οι πολίτες αυτό. Τι θα σήμαινε να έπρεπε να διαπραγματευόμαστε με άλλους πολιτικούς αρχηγούς, αν θα βάλουμε, ας πούμε, πλαφόν στο περιθώριο κέρδους. Νομίζω ότι μπορείτε να φανταστείτε ότι τελικά θα μπαίναμε σε ένα “παζάρι”, διότι πάντα αυτά συμβαίνουν, θα έλεγα, στις πολυκομματικές κυβερνήσεις, θα καθυστερούσαμε, κατά πάσα πιθανότητα, θα “νερώναμε” τελικά την πρότασή μας και σίγουρα δεν νομίζω ότι με αυτόν τον τρόπο θα ωφελούσαμε τη χώρα. Θεωρώ, λοιπόν, ότι σήμερα η χώρα έχει μία αυτοδύναμη κυβέρνηση, η οποία μπορεί να παίρνει γρήγορα αποφάσεις, η οποία στο κάτω-κάτω της γραφής υλοποιεί το προεκλογικό της πρόγραμμα. Διότι εγώ θα δεχθώ κριτική από κάποιους, αν μου πουν ότι “είπες αυτό και έκανες το ανάποδο”. Αλλά εγώ βλέπω μία κυβέρνηση η οποία, παρά τις δυσκολίες, παρά τα προβλήματα, παρά τα λάθη, έρχεται να υλοποιήσει το προεκλογικό της πρόγραμμα. Είπαμε ότι θέλουμε να αυξήσουμε τους μισθούς, αυξάνουμε τους μισθούς. Είπαμε ότι θέλουμε να στηρίξουμε το διαθέσιμο εισόδημα μέσα από μειώσεις φόρων, το κάνουμε. Ξέρουμε ότι υπάρχουν

μεγάλες δυσκολίες. Ξέρω πολύ καλά ότι η ακρίβεια είναι το πρώτο πρόβλημα, το οποίο ταλανίζει πολλά ελληνικά νοικοκυριά σήμερα. Δεν θα υποσχεθώ, όμως, πράγματα, τα οποία δεν μπορούν να γίνουν. Αλλά βλέπω, ήδη, ότι τα μέτρα, τα οποία πήραμε στον προϋπολογισμό, οι στοχευμένες μειώσεις φόρων, αρχίζουν και έχουν κάποιο αποτύπωμα στην κοινωνία. Μπορεί να μην είναι όλα αυτά τα οποία περιμένουν οι πολίτες, είναι αυτά τα οποία μπορούμε, όμως, να κάνουμε. Και πάντα θα τους κοιτάμε με ειλικρίνεια στα μάτια, θα τους λέμε “αυτά μπορούμε να κάνουμε, αυτά δεν μπορούμε να κάνουμε”. Το ίδιο ισχύει φυσικά και για τη διαχείριση αυτής της οικονομικής κρίσης. Μην έχετε καμία αμφιβολία ότι τα κόμματα της αντιπολίτευσης θα μπουν, μπαίνουν ήδη, σε έναν απίστευτο λαϊκισμό πλειοδοσίας μέτρων, τα οποία ούτε καν μπαίνουν στον κόπο να κοστολογήσουν. Η δική μου ευθύνη όμως, επειδή έχω αγωνιστεί πάρα πολύ σκληρά για να διαφυλάξω τη δημοσιονομική σταθερότητα, είναι να μην στείλω κανένα μήνυμα, εντός και εκτός Ελλάδος, ότι αυτή τη στιγμή, που η Ελλάδα πατάει καλά στα πόδια της, θα ξεφύγουμε πάλι δημοσιονομικά και θα πάρουμε αποφάσεις πέρα και πάνω από τις αντοχές μας. Δεν πρόκειται να το κάνω [...] Η Νέα Δημοκρατία έχει υπερδιπλάσιο ποσοστό αυτή τη στιγμή από το δεύτερο κόμμα –υπερδιπλάσιο ποσοστό σε όλες τις μετρήσεις– και νομίζω ότι ο στόχος της αυτοδυναμίας μπορεί να είναι δύσκολος, αλλά σίγουρα είναι εφικτός. Πάντως, είναι πιο εφικτός ο στόχος της αυτοδυναμίας από τον στόχο που έχει θέσει ο κ. Ανδρουλάκης να είναι πρώτο κόμμα το ΠΑΣΟΚ, με βάση τουλάχιστον την κοινή λογική και τα δεδομένα των μετρήσεων [...] Εγώ, ξέρετε, είμαι πολύ θεσμικός και για το ζήτημα αυτό έχω μιλήσει πολλές φορές στη Βουλή, έχω αναλάβει και τις ευθύνες μας, έχουμε κάνει και σημαντικές παρεμβάσεις. Το θέμα αυτό θέλω να σας θυμίσω ότι

προέκυψε πριν από 3,5 χρόνια, δεν είναι τωρινό. Και οι ομιλίες, οι οποίες έγιναν στο Ευρωκοινοβούλιο, αναγνώρισαν το γεγονός ότι η κυβέρνηση αναγνώρισε ότι υπήρχε πρόβλημα στο συγκεκριμένο ζήτημα και έκανε παρεμβάσεις οι οποίες κινούνται στη σωστή κατεύθυνση. Οπότε, ας μην αδημονούν οι πολιτικοί αρχηγοί. Θα σεβαστούμε απόλυτα τον Κανονισμό της Βουλής. Εντός του επόμενου μήνα, όπως ορίζει ο Κανονισμός της Βουλής, θα έχουμε συζήτηση στη Βουλή συνολικά για τα θέματα του κράτους δικαίου, θα έχουμε μία ευκαιρία να αναμετρηθούμε, να δούμε τελικά πού έχουμε προοδεύσει, πού πρέπει να κάνουμε και άλλα βήματα και από εκεί και πέρα ο καθένας θα μας κρίνει [...] Ξέρετε ότι ως δημοσιογράφοι έχετε δυο αγαπημένα θέματα, τον ανασχηματισμό και τις πρόωρες εκλογές. Σας ξέκοψα τις πρόωρες εκλογές, οφείλω να ξεκόψω και τον ανασχηματισμό. Και, θα έλεγα, ότι ειδικά σε μια τέτοια τεταμένη περίοδο, όπως αυτή την οποία περνάμε αυτή τη στιγμή, έχουμε πάρα πολλή δουλειά να κάνουμε. Έχουμε ένα κυβερνητικό σχήμα, το οποίο θεωρώ ότι δουλεύει ικανοποιητικά. Προφανώς, η δική μου δουλειά είναι, ανά πάσα στιγμή, να αξιολογώ την απόδοση των Υπουργών μου, αλλά αυτή τη στιγμή έχουμε μία προτεραιότητα –για να κλείσουμε από εκεί όπου ξεκινήσαμε– να είναι ασφαλής η χώρα, να επαναπατρίσουμε τους Έλληνες πολίτες, οι οποίοι θέλουν να φύγουν από τις χώρες του Κόλπου, να προστατεύσουμε τους ναυτικούς μας, να αγωνιστούμε και εμείς με τις διπλωματικές μας δυνάμεις, ώστε να τελειώσει αυτός ο πόλεμος το συντομότερο δυνατό. Και, βέβαια, να στηρίξουμε την ελληνική κοινωνία απέναντι στις συνέπειες μιας κρίσης που αυτή τη στιγμή ακόμα, θα το ξαναπώ, δεν μπορούμε να γνωρίζουμε και να προβλέπουμε την έκτασή της. Κινηθήκαμε, όμως, γρήγορα, πήραμε τα πρώτα μέτρα, εύχομαι και ελπίζω να μην χρειαστούν και άλλα».

Ο πρόεδρος του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος-Κινήματος Αλλαγής ενημερώνει με επιστολή του τον Πρόεδρο της Βουλής ότι ο Οδ. Κωνσταντινόπουλος, βουλευτής στη βασική εκλογική περιφέρεια Αρκαδίας, δεν ανήκει στην κοινοβουλευτική ομάδα του κόμματος. Μετά την επισημοποίηση της διαγραφής θα κενωθεί η θέση του Ε' Αντιπροέδρου της Βουλής, στην οποία ο βουλευτής είχε εκλεγεί τον Ιούλιο του 2023.

13 Μαρτίου

Ο Οδ. Κωνσταντινόπουλος σε γραπτό μήνυμά του με αποδέκτες τον πρόεδρο του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος-Κινήματος Αλλαγής και την κοινοβουλευτική του ομάδα, αναφέρει: «[...] Μετά τη χθεσινή απόφασή σας, θεώρησα απαραίτητο να ενημερώσω πρώτα εσάς και την κοινοβουλευτική ομάδα για την απόφασή μου να παραδώσω την έδρα μου, στο κόμμα με το οποίο εκλέγομαι από το 2009 στην Αρκαδία, και αμέσως μετά να ενημερώσω τον Πρόεδρο της Βουλής. Είναι βαθιά μου πεποίθηση, όπως άλλωστε γνωρίζετε καλά, ότι οι βουλευτές υπηρετούν τον λαό και την παράταξη με την οποία εξελέγησαν. Σε όλη μου τη θητεία, είχα τις θέσεις μου και τις απόψεις μου, αλλά συντασσόμουν πάντα με την πλειοψηφία του κόμματός μου. Πιστεύω ότι τα κόμματα είναι πυλώνες της δημοκρατίας και αυτό εξαρτάται από τις πράξεις μας, την αξιοπιστία μας και τη συνέπεια λόγων και πράξεων. Θα ζητήσω από τον Πρόεδρο της Βουλής να κάνω την τελευταία μου ομιλία την ημέρα εκλογής του νέου Αντιπροέδρου εκ μέρους του ΠΑΣΟΚ, τον οποίο και θα ψηφίσω. Καλή δύναμη στο έργο σας».

15 Μαρτίου

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας σε συνέντευξή του στην κυριακάτικη έκδοση πρωινής εφημερίδας και απαντώντας σε σχετικές ερωτήσεις, με-

ταξύ άλλων, αναφέρει: «[...] Το Σύνταγμα της Ελλάδος αφιερώνει 21 άρθρα μόνον από τα 120 στον θεσμό του Προέδρου της Δημοκρατίας, από το άρθρο 30 έως το άρθρο 50. Και το τελευταίο άρθρο, το 50, λέει ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει τις αρμοδιότητες εκείνες μόνον που του απονέμουν το Σύνταγμα και οι σχετικοί με το Σύνταγμα νόμοι. Συνεπώς, είναι πολύ συγκεκριμένες και τυποποιημένες οι αρμοδιότητες και οι ευθύνες του Προέδρου της Δημοκρατίας. Προφανώς, ισχύει ότι μετά την αναθεώρηση του 1986 αυτές έχουν περικοπεί δραστικά, αλλά δεν σημαίνει ότι είναι το πρώτο πολιτειακό όργανο άφωνο και ανύπαρκτο. Έχει παρά ταύτα και αρμοδιότητες και ευθύνες και υπάρχει και μια ατμόσφαιρα, την οποία μπορεί να δημιουργήσει σεβόμενος αυτές τις αρμοδιότητες. Η δική μου φιλοδοξία, μπαίνοντας εδώ, είναι ότι θα ήθελα, αξιοποιώντας τις αρμοδιότητες και την τελετουργία του αξιώματος, να εμπνεύσω, όσο και αν ηχεί δύσκολο, κάποιοι θα πουν και ανέφικτο, ένα πνεύμα συνεννόησης στο πολιτικό τόπιο [...] Πιστεύω, πως αν δεν είχε εμπλακεί η εκλογή μου και χρονικά και θεματικά με τις τεράστιες διαδηλώσεις που έγιναν σε όλη την Ελλάδα και κυρίως στην Αθήνα για τα Τέμπη, τα πράγματα θα ήταν πιο ήρεμα και πιο βατά. Τότε όμως το θερμόμετρο ανέβηκε πάρα πολύ, θα έλεγα έσπασε το θερμόμετρο, και οτιδήποτε διαδραματιζόταν εκείνη την περίοδο επηρεάστηκε από αυτό το κλίμα. Μοιραία επηρεάστηκε και η εκλογή μου. Πιστεύω όμως ότι με τη συμπεριφορά μου και τον πρώτο χρόνο και σιγά σιγά τα επόμενα τέσσερα αυτό θα κοπάσει και θα καταφέρω να δείξω πως μπορεί κάποιος να έχει κομματική προέλευση (όπως άλλωστε κομματική προέλευση είχαν και όλοι οι συνυποψήφιοί μου για την Προεδρία), όμως αυτό δεν σημαίνει ότι είναι αιχμάλωτος της κομματικής του προέλευσης, αλλά μπορεί να ασκήσει τα καθήκοντά του

αντικειμενικά και αμερόληπτα [...] Η αρχή έγινε με τους πρώην πρωθυπουργούς και θα συνεχιστεί και με άλλες προσωπικότητες του δημόσιου βίου. [Η πρωτοβουλία] είχε στόχο να υπογραμμίσει τον συμβολισμό και την όλη διεξαγωγή της ότι επιτέλους υπάρχουν κάποιοι σε αυτή τη χώρα που, παρά τις διαφορετικές πολιτικές τους αφετηρίες, μπορούν να συνομιλούν. Ήθελα, δηλαδή, να δείξω πως η ανάγκη του να συνομιλούμε δεν είναι μόνο μια σκηνοθεσία, αλλά είναι μια υπαρξιακή ανάγκη για το πολιτικό σύστημα. Οι πρώην πρωθυπουργοί είναι άνθρωποι, οι οποίοι προέρχονται από όλα τα κόμματα που κατά καιρούς έχουν κυβερνήσει τη χώρα, όλα ανεξαιρέτως. Είναι άνθρωποι που έχουν αναμετρηθεί με πολύ μεγάλες ευθύνες κατά τη διάρκεια της θητείας τους. Είχαν την ψήφο του ελληνικού λαού και την εμπιστοσύνη του Κοινοβουλίου. Συνεπώς, η συζήτηση μαζί τους και η παρουσία τους εδώ στο Προεδρικό Μέγαρο έδιναν ένα μήνυμα συμβολής στο να κοπάσουν τα αγεφύρωτα πάθη, να υπονομευθεί η τοξικότητα και να αποδεικνύουμε κάθε στιγμή ότι η Ελλάδα έχει και το προνόμιο και την ανάγκη, αλλά και τη δυνατότητα, να εκπροσωπείται από πολιτικά πρόσωπα, τα οποία δεν έχουν αγεφύρωτες διαφορές. Θέλησα να περάσω αυτό το μήνυμα εναντίον της επικρατούσας, φαινομενικά αλλά και ουσιαστικά, “υποχρεωτικής ασυνεννοησίας”, η οποία τα τελευταία χρόνια μαστίζει τον πολιτικό διάλογο και έχει μετατρέψει λέξεις, όπως η συνεννόηση, όπως ο συμβιβασμός, όπως η συνδιαλλαγή, να είναι κυριολεκτικά επικηρυγμένες. Έχουμε μετατρέψει αυτές τις λέξεις σε κακούργους, σε κακούργες λέξεις, τις έχουμε επικηρύξει και δεν τολμάει κανείς να δείξει μια συμβιβαστική διάθεση, όχι στα καθημερινά, όχι στα απλά, αλλά έστω στα σημαντικά και στα εθνικά [...] Όπως ξέρετε το συμβούλιο πολιτικών αρχηγών είναι ένα άτυπο όργανο, δεν προβλέπεται

στο Σύνταγμα, έχει καταργηθεί εδώ και δεκαετίες και συγκαλείται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, εφόσον το ζητήσει ο Πρωθυπουργός. Σε αυτή τη φάση που τα γεγονότα είναι καυτά, ο Πρωθυπουργός έκρινε ότι πιο συνετό και πιο σκόπιμο είναι να ακολουθήσει την τακτική των κατ' ιδίαν συναντήσεων με τους πολιτικούς αρχηγούς, εφόσον αυτοί το επιθυμούσαν, και παρέπεμψε στο Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής για την ενημέρωση των κομμάτων. Πιστεύω πως σε αυτή τη φάση η κατ' ιδίαν συνάντηση θα ήταν πιο ενδεδειγμένη από μια συνάντηση ταυτόχρονα όλων των πολιτικών αρχηγών υπό τη δική μου προεδρία και γιατί τα γεγονότα τρέχουν, αλλά και γιατί η κατ' ιδίαν συνάντηση ενισχύει περισσότερο τις προσωπικές σχέσεις, ενισχύει περισσότερο την αμοιβαία εμπιστοσύνη, σπάει κάποια ταμπού αγεφύρωτων αποστάσεων και διευκολύνει την εμπιστευτικότητα, η οποία πρέπει να υπάρχει αυτές τις στιγμές [...] Θα έχουμε εκλογές, όπως φαίνεται, την άνοιξη του 2027. Θυμίζω ότι στα μέσα του καλοκαιριού του 2027 η Ελλάδα αναλαμβάνει, στο δεύτερο εξάμηνο δηλαδή, την προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για το δεύτερο εξάμηνο του έτους. Και αυτές οι εκλογές θα πρέπει να δώσουν κυβέρνηση. Εάν δεν δώσουν κυβέρνηση, το Σύνταγμα είναι σαφές. Το άρθρο 37 του Συντάγματος προσφέρει, λεπτό προς λεπτό θα έλεγα, τις αρμοδιότητες και τις ευθύνες μου [...] Η πορεία προς τις εκλογές λαμβάνει και ένα χαρακτήρα, θα έλεγα, εθνικών κριτηρίων, εκτός από τα προγραμματικά κριτήρια. Και νομίζω πως οι αποφάσεις που θα ληφθούν στις εκλογές έχουν να κάνουν με την αντίληψη πως ο ελληνικός λαός είναι βέβαιος και συμμερίζεται, ότι η ώρα της συνεννόησης πάνω στα εθνικά κριτήρια, που υπαγορεύουν γρήγορες και στιβαρές αποφάσεις, δεν θα πρέπει να αργήσει [...] Δεν είναι υποχρεωτική καμία ψήφος και κανείς δεν μονοπωλεί την τήρηση

των εθνικών κριτηρίων. Είμαι βέβαιος πως η τήρηση των εθνικών κριτηρίων είναι αντικείμενο “συμμόρφωσης” όχι ενός κόμματος ή της πλειοψηφίας απλώς, αλλά πολλών κομμάτων στην Ελλάδα σήμερα. Συνεπώς, το ζητούμενο δεν είναι ποιον θα προτιμήσει ο ελληνικός λαός, αλλά το ζητούμενο είναι το αποτέλεσμα των εκλογών να οδηγήσει σε τέτοιες εξελίξεις που τα εθνικά κριτήρια και τα εθνικά προτάγματα δεν θα υπονομευθούν. Και, δόξα τω Θεώ, τα κόμματα του ελληνικού Κοινοβουλίου, παρά τις διαφορές τους και το έντονο κλίμα αντιπαράθεσης που υπάρχει ανάμεσά τους, δείχνουν ότι στα μεγάλα εθνικά θέματα δεν υπάρχουν οι αποστάσεις που θα φοβόταν κανείς να δει [...] Δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητές μου η τοποθέτηση επί της συνταγματικής αναθεώρησης, παρά μόνον με τον τύπο της απάντησης σε ερωτήσεις σας και αυτή που μου κάνατε. Όπως είναι γνωστό, η αναθεώρηση του Συντάγματος δρομολογείται στην προτεινόμενη Βουλή, η παρούσα Βουλή είναι προτεινόμενη. Δημιουργείται μια επιτροπή αναθεώρησης του Συντάγματος από τη Βουλή, η οποία και επεξεργάζεται πρόταση συνταγματικής αναθεώρησης, που πρέπει να υπογράψουν τουλάχιστον 50 βουλευτές. Αυτή η πρόταση δεν έχει γίνει ακόμη, αναμένεται να γίνει σύντομα. Πάνω σε αυτήν την πρόταση ή σε τυχόν άλλες προτάσεις θα γίνει όλος ο διάλογος. Έχουν αρχίσει τα κόμματα να προεξοφλούν κάποιες θέσεις τους γύρω από τη συνταγματική αναθεώρηση και γύρω από συγκεκριμένα άρθρα. Ωστόσο, η σημασία και η βαρύτητα της ανάγκης αναθεώρησης, ας πούμε του άρθρου 86, προς το οποίο συμφωνούν όλοι, ή του άρθρου 16 ή του άρθρου 24 είναι τέτοιες, που δεν αποκλείουν τελικά τη συναίνεση. Θεωρώ ότι το Σύνταγμα προσφέρεται αυτή τη στιγμή για αναθεώρηση είτε λόγω άρθρων, τα οποία υποκύπτουν στη λεγόμενη θεσμική κόπωση, είτε λόγω των ραγδαίων

εξελίξεων της πραγματικότητας και της τεχνολογίας, αλλά και της ανανέωσης των θεσμών και της βελτίωσης της αξιοπιστίας του πολιτικού συστήματος. Επιτρέψτε μου, όμως, να πω ότι πέρα και πάνω από όλα αυτά, πέρα και πάνω δηλαδή από τη συνταγματική αναθεώρηση, χρειάζεται και ταυτόχρονα και κάτι, το οποίο δεν υπόκειται σε τέτοιες δικονομίες, και είναι η αναθεώρηση της νοοτροπίας που έχουμε. Με πρώτη αναθεώρηση νοοτροπίας, την επικράτηση της αντίληψης ότι δεν είναι το Σύνταγμα εκείνο που καθορίζει τις εξελίξεις στη χώρα, όσο οι άνθρωποι και η συμπεριφορά τους. Και δεύτερον, εάν θέλουμε να βρούμε ατέλειες στο Σύνταγμα ή να μην το εφαρμόζουμε, αυτό απόκειται περισσότερο στη συμπεριφορά μας και λιγότερο στη θεσμική αποδυνάμωση του Συντάγματος. Πολλές φορές τις δικές μας αδυναμίες, τις δικές μας προτεραιότητες, τις ονομάζουμε προβληματικές καταστάσεις του Συντάγματος. Το Σύνταγμα κατά βάση είναι μια χαρά και θα βοηθούσε πολύ, αν στα αναθεωρητέα άρθρα του προσθέταμε και μια γενναία και αυτοκριτική αναθεώρηση νοοτροπίας [...] Νομίζω ότι η δική μου συμμετοχή στην ανόρθωση των θεσμών θα ήταν να υπενθυμίσω ότι, ενώ δεν μετέχω στο πολιτικό παιγνίδι, είμαι σε θέση και οφείλω να εγγυώμαι τους συνταγματικούς όρους λειτουργίας του. Παρακολουθώ, συνεπώς, τους συνταγματικούς όρους λειτουργίας του πολιτικού παιγνίου και είτε διακριτικά είτε φανερά επιδιώκω να τηρηθούν. Από την άλλη πλευρά, δεν μπορώ να παρεμβαίνω ούτε στο κυβερνητικό έργο ούτε στις θέσεις των κομμάτων. Μπορώ, όμως, να εκφράζω την άποψή μου για τη λειτουργία των θεσμών. Αυτά τα δύο στοιχεία, η λειτουργία των θεσμών και οι συνταγματικοί όροι λειτουργίας του πολιτεύματος, που αποτελούν δικά μου καθήκοντα και δικές μου υποχρεώσεις, εφόσον ασκούνται σωστά και με σύνεση, μπορούν να

αποτελέσουν μια υποβοήθηση της αναβάθμισης της αξιοπιστίας των θεσμών [...]».

16 Μαρτίου

Η ειδική διαρκής επιτροπή εξοπλιστικών προγραμμάτων και συμβάσεων εγκρίνει εξοπλιστικά προγράμματα ύψους τεσσάρων δισεκατομμυρίων (4.000.000.000) ευρώ.

17 Μαρτίου

Ο Π. Κουκουλόπουλος, βουλευτής του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος-Κινήματος Αλλαγής στη βασική εκλογική περιφέρεια Κοζάνης, εκλέγεται, με διακόσιες πενήντα πέντε (255) ψήφους υπέρ και δεκαέξι (16) βουλευτές να δηλώνουν «παρών», Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής, προερχόμενος από τη δεύτερη σε αριθμό μελών κοινοβουλευτική ομάδα, στη θέση του διαγραφέντος Οδ. Κωνσταντινόπουλου.

24 Μαρτίου

Ο Αλ. Χαρίτσος υποβάλλει στο Πολιτικό Γραφείο την παραίτησή του από την ηγεσία της Νέας Αριστεράς και της κοινοβουλευτικής της ομάδας. Τα καθήκοντα του προέδρου της αναλαμβάνει, μεταβατικά και έως την εκλογή του διαδόχου του, ο Γ. Σακελλαρίδης, γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του πολιτικού κόμματος.

26 Μαρτίου

Δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Α' 46) η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου στην οποία περιέχονται «Επείγουσες ρυθμίσεις για την ανάσχεση για την αντιμετώπιση της αύξησης του ενεργειακού κόστους και την προστασία πληττόμενων κλάδων της οικονομίας» από την πολεμική σύρραξη στο Ιράν και τη Μέση Ανατολή.

27 Μαρτίου

Με την ομιλία του προέδρου του αρχίζουν οι τριήμερες εργασίες του 4ου (τακτικού) Συνεδρίου του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος-Κινήματος Αλλαγής.

29 Μαρτίου

Ολοκληρώνονται οι εργασίες του 4ου (τακτικού) Συνεδρίου του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος-Κινήματος Αλλαγής. Μεταξύ των αποφάσεων που λαμβάνονται είναι η μετατροπή του σε αυτοτελές πολιτικό κόμμα και η ανάληψη από τον ενιαίο φορέα των δανειακών υποχρεώσεων του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος.

31 Μαρτίου

Η δημοσιοποίηση από τον Πρόεδρο της Βουλής της 17ης Απριλίου ως ημέρας διεξαγωγής της προ ημερησίας διατάξεως συζήτησης για το κράτος δικαίου, την οποία είχε ζητήσει την 4η Μαρτίου ο πρόεδρος του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος-Κινήματος Αλλαγής, προκαλεί έντονες αντιδράσεις, με την επίκληση της υπέρβασης της καθορισμένης στο άρθρο 143 του Κανονισμού της Βουλής σχετικής προθεσμίας.

Η κοινοβουλευτική ομάδα της Νέας Αριστεράς εκλέγει πρόεδρό της την Π. Πέρκα, βουλευτή στη βασική εκλογική περιφέρεια Φλώρινας. □